

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2015–2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jan Roučka

Zahraniční operace Policie České republiky

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2015–2018

BACHELOR THESIS

Jan Roučka

Foreign Operations of the Police of the Czech Republic

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jan Roučka

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D. za odborné a cenné rady v rámci odborných konzultací v průběhu řešení mé bakalářské práce.

Anotace

Policejní mise, kterých se účastní i čeští policisté, jsou dnes nedílnou součástí globalizovaného světa z důvodu ochrany bezpečnosti, lidských práv a stability v dnešním světě.

V teoretické části bude pozornost věnována politickému zaměření v oblasti policejních misí a legislativnímu rámci zahraničních operací Policie ČR. Ve smlouvě o Evropské unii je zakotvena společná obranná a bezpečnostní politika, která je nedílnou součástí společné zahraniční politiky. Hlavním mezníkem ve vývoji zahraniční a bezpečnostní politiky EU se stalo přijetí Evropské bezpečnostní strategie. Dále bude přiblížena hlavní část právního zakotvení zahraničních policejních operací v rámci Policie ČR, kde je zřejmá součinnost Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR.

V praktické části bude věnována pozornost analýze konkrétních misí Policie ČR a ÚRN PČR v zahraničí a činnosti policistů na daných misích. Bude poukázáno na rozdílné typy zahraničních operací, specifické pro místo nasazení.

V závěru bude provedeno vyhodnocení celé problematiky týkající se policejních misí a poukázáno na kladné a záporné stránky. Současně bude nastoleno několik otázek k danému tématu jako téma k zamyšlení.

Klíčová slova

Evropská unie, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Organizace spojených národů, policejní mise, Policie České republiky, Útvar rychleného nasazení PČR, zahraniční operace.

Annotation

Police missions, which are also attended by Czech policemen, are now an integral part of the globalized world in order to preserve security, human rights and stability in today's world.

The theoretical part addresses to the political focus in the field of police missions and the legislative framework of foreign operations of the CR police. The Treaty on the European Union establishes a common defence and security policy which is an integral part of the common foreign policy. The main milestone in the development of the EU's foreign and security policy has been the adoption of the European Security Strategy.

Next, I will present the main part of the legalization of the foreign police operations within the CR police, where cooperation between the Ministry of the Interior and the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic is obvious.

In the practical part I deal with the analysis of specific missions of the Police of the Czech Republic and the ÚRN (Rapid Deployment Unit) abroad and the activities of police officers in the given missions. I point out different types of foreign operations that are specific to the place of deployment.

The conclusion summarizes the evaluation of the whole issue of police missions, their positive and negative aspects. I also open a few questions on the subject as a topic to think about.

Keywords

European Union, foreign operations, Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic, police mission, Police of the Czech Republic, Rapid Deployment Unit, United Nations.

OBSAH

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 POLITIKA EU ŘEŠÍCÍ ZAHRANIČNÍ MISE.....	10
2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ PČR.....	15
2.1 Smlouva o EU (Maastrichtská smlouva).....	18
2.2 Lisabonská smlouva.....	20
2.3 Zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů	23
2.4 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.....	23
2.5 ZPPP 84/2009 – závazný pokyn policejního prezidenta.....	24
2.6 ZPPP 98/2010 – závazný pokyn policejního prezidenta.....	26
2.7 Rámcová dohoda 2008 o spolupráci v zahraničí.....	28
2.8 Realizační dohoda 2014 o realizaci úkolů Policie ČR na jiném území.....	29
2.9 Bilaterální smlouvy	30
2.10 Organizace podílející se na zahraniční spolupráci	33
PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
3 ANALÝZA VYBRANÝCH ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ PČR	37
3.1 Gruzie.....	38
3.2 Bosna a Hercegovina	39
3.3 Ukrajina.....	41
3.4 Kosovo	42
3.5 Makedonie.....	43
4 ZAHRANIČNÍ MISE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ PČR.....	45
4.1 Libye	48
4.2 Irák	50
4.3 Sýrie	52
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
SEZNAM ZKRATEK.....	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Svět je dnes, na počátku 21. století, zcela jiný, než jaký byl v předcházejícím století. Mění se sociální, kulturní, hospodářské, ale i přírodní kvality světa jako celku i jeho jednotlivých oblastí. S těmito změnami souvisí i vyvíjející se geopolitická situace světa, čímž se mění i rizika ohrožující svět i jeho části. Předmětem pozornosti současné geopolitiky jsou především územní celky s významem zejména na polohu zemí a jejich politiku. Geopolitický význam má i etnická či náboženská skladba obyvatel, historický vývoj území, existence či nedostatek surovinových zdrojů, ekonomická struktura země. Za pozornost stojí sledovat vztahy sousedících i jiných států v regionu, ale i důsledky globálních geopolitických změn probíhajících v dnešním propojeném světě na politické, ekonomické a dalších scénách. Významné geopolitické změny proběhly vzhledem k rychlému pádu komunistických režimů ve všech evropských zemích včetně Sovětského svazu. Tím došlo k zániku bipolárního uspořádání světa a změně politické mapy Evropy a Asie. Zatímco rozpad některých zemí proběhl v klidu (např. Československo), u jiných vyvolal neklid i v okolních zemích. Mezi takové patřila např. Jugoslávie. Další výrazná ohniska napětí dnes leží v oblasti Blízkého a Středního východu, dále v Afghánistánu, Iráku či na africkém kontinentu. V dnešní době globalizovaného světa není žádná vzdálenost natolik velká, aby nás izolovala od konkrétních konfliktů.

Dnešní bezpečnostní situace je charakteristická růstem hrozeb. Jedná se například o zhroucení státní moci doprovázené mnoha formami organizovaného zločinu včetně terorismu, většinou jako důsledek regionálních konfliktů. Velký podíl na šíření nestability má především často diskutovaná globalizace, volný pohyb v rámci schengenského prostoru a jeho sousedství s rizikovými oblastmi světa. K řešení jsou zapotřebí nové postupy, a to především na mezinárodní úrovni. Důležitá je koordinace společných činností, výměna informací, a to jak v rámci vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni. K těmto účelům je zřízeno hned několik mezinárodních organizací jako například FRONTEX, EUROPOL, INTERPOL atd., které jsou zastoupeny i českými zástupci. Pro řešení těchto úkolů je nutná především spolupráce bezpečnostních složek. Za tímto účelem jsou zřizovány nejrůznější mise. Jde především o mise mírové, které mají za úkol pomoci stabilizovat situaci v rizikových oblastech.

Cílem bakalářské práce je přiblížit mírové policejní operace EU. Hlouběji se zaměřit na vnitrostátní legislativní rámec zahraničních policejních operací. Poukázat na legislativní propojení členských států EU a zachování suverenity jednotlivých států. Důležité jsou i mise probíhající v rizikových částech světa, kde je spolupráce nevyhnutelná. Zde se jedná převážně o mise ochranné a bezpečnostní, na kterých se podílí Útvar rychlého nasazení Policie České republiky (dále jen ÚRN) jako útvar s celostátní působností, odpovědný především za boj proti terorismu.

Záměrem bakalářské práce je představit některé konkrétní mise Policie ČR a ÚRN a činnost policistů na vybraných misích. K přiblížení dané problematiky bude použita metoda syntézy pro sběr odborných informací z oblasti policejních misí a obsahová analýza těchto zdrojů, dialogy s účastníky misí a vlastní zkušenosti autora získané v konkrétních oblastech. Závěrem budou shrnuty dané operace a zhodnocen jejich význam s poukazem na požadavky a nedostatky v oblasti zahraničních misí.

Důvodem výběru daného tématu bakalářské práce je vlastní působení autora u Policie ČR a účast na několika zahraničních misích, mezi které patří Afghánistán, Irák, Pákistán a Libye.

TEORETICKÁ ČÁST

1 POLITIKA EU ŘEŠÍCÍ ZAHRANIČNÍ MISE

V každodenním životě dnes stojí Evropa před novými hrozbami a problémy. V době, kdy teroristé útočí v centrech měst po Evropě, ale i jinde ve světě, již nemůžeme brát bezpečnost a mír jako samozřejmost. Většina hrozeb, kterým dnes čelíme, nezná národní hranice. Povinností EU je chránit své občany, prosazovat evropské hodnoty a zájmy. Bezpečnost dnes dělá Evropanům jednu z největších starostí. Žádají pocit ochrany a bezpečí, který si zasluhují a kterého by se jim v Evropě mělo dostávat.¹

Vysílání misí je v první řadě politickou záležitostí a jednou z nejdůležitějších činností v rámci tzv. Krizového řízení EU. Po politickém konsenzu členských zemí následuje plánování rozmístění mise, které musí být v naprosté shodě s politickým rozhodnutím.²

EU nabízí jedinečnou platformu pro koordinování obranných a bezpečnostních politik s partnery, jakou jsou NATO nebo OSN. Představitelé EU se zavázali posilovat evropskou obranu a bezpečnost, a to také od nich občané očekávají a žádají. Dnes čelíme hrozbám nadnárodním a hybridním a také se musíme vyrovnávat s dopadem konfliktů v okolních regionech. Aby byly členské státy v globalizovaném světě svrchovanější a silnější, je nutná větší spolupráce v rámci EU, a to v oblasti obrany. Ve smlouvě o Evropské unii je zakotvena společná obranná a bezpečnostní politika, která je nedílnou součástí společné bezpečnostní a zahraniční politiky.

Přesně stanoví podmínky pro použití civilních i vojenských prostředků.³ „*Mise uvedené v čl. 28 a 42 odst. 1, při kterých může Unie použít civilní a vojenské prostředky,*

---

¹ DISKUSNÍ DOKUMENT O BUDOUCNOSTI EVROPSKÉ OBRANY. Brusel: Evropská komise, 2017, s. 6. ISBN 978-92-79-68159-2.

² ZAHRANIČNÍ MÍROVÉ OPERACE – MISE EU. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

³ DISKUSNÍ DOKUMENT O BUDOUCNOSTI EVROPSKÉ OBRANY. Brusel: Evropská komise, 2017, s. 20. ISBN 978-92-79-68159-2.

zahrnují společné akce v oblasti odzbrojení, humanitární a záchranné mise, poradní a pomocné mise ve vojenské oblasti, mise pro předcházení konfliktům a udržení míru, mise bojových sil k řešení krizí, včetně misí pro prosazování míru a stabilizačních operací po ukončení konfliktů. Všechny tyto mise mohou přispívat k boji proti terorismu, včetně podpory třetích zemí v boji proti terorismu na jejich území.“⁴

Hlavním mezníkem ve vývoji zahraniční a bezpečnostní politiky EU se stalo přijetí Evropské bezpečnostní strategie. Došlo tím k dohodě na společném posouzení hrozeb a stanovení jasných cílů pro prosazování svých bezpečnostních zájmů. Po pěti letech došlo k vypracování a předložení zprávy o provádění této strategie. Zpráva vypracovaná ve spolupráci s Evropskou komisí zkoumá činnost celé strategie včetně návrhů opatření. Za posledních deset let nabyla evropská bezpečnostní, obranná a zahraniční politika zkušeností i schopností.⁵ Stále se ale objevují hrozby terorismu, organizované trestné činnosti, migrační vlny, porušování lidských práv a obchodu s narkotiky. Nejdůležitější je včasné a soudržné jednání v rámci bezpečnostní politiky. Cíle EU jsou pevně provázány s OSN.⁶ Díky novým nástrojům EU došlo k usnadnění provádění vyšetřování bez ohledu na hranice. Evropská bezpečnostní strategie se přímo věnuje civilním, ale i vojenským misím a vyplývá z ní důležitost shromáždění vycvičeného personálu, jeho rychlé rozmístění a udržení v místě konfliktu. Důležité je, aby personál disponoval širokou škálou znalostí a dovedností. Členské státy se zavázaly k vypracování národní strategie s cílem zajistit dostupnost odborníků. Strategie se věnuje otázkám v oblasti šíření zbraní hromadného ničení, kde upozorňuje na státy, jako jsou Írán či Severní Korea. Zaměřuje se na terorismus a organizovanou trestnou činnost, a to převážně v nestabilních zemích.⁷

Věnuje se problematice civilních misí, jakou je např. EULEX v Kosovu, ale i ostatním misím. Byla zahájena Evropská politika sousedství, které se mohou účastnit všechny způsobilé východní země. Poukazuje a hodnotí i misi v Gruzii, Guineji-Bissau, Libanonu, Somálsku. Upozorňuje na nutnost schopnosti reagovat dříve, než dojde ke

---

⁴ DISKUSNÍ DOKUMENT O BUDOUCNOSTI EVROPSKÉ OBRANY. Brusel: Evropská komise, 2017, s. 21. 978-92-79-68159-2.

⁵ EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE – BEZPEČNÁ EVROPA V LEPŠÍM SVĚTĚ. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie. 2009, s. 8. ISBN 978-92-824-2416-2.

⁶ TAMTÉŽ, s. 24.

⁷ TAMTÉŽ, s. 9–13.

zhoršení situace kolem nás, a to již při náznaku vzniku humanitární krize. Prevence může zabránit vzniku závažnějších problémů v budoucnosti, přičemž nejlepším základem jsou společné analýzy rizik. K tomu je zapotřebí kvalitní sdílení informací mezi členskými státy a partnery. Jednotné vedení je nenahraditelné především v krizových situacích.⁸ „*Neexistuje mnoho problémů, které bychom mohli vyřešit sami. Výše popsané hrozby jsou hrozbami společnými, které sdílíme se svými nejbližšími partnery. Mezinárodní spolupráce je nezbytná.*“⁹ Důležité je usilovat o rozvoj strategických partnerství se všemi, kteří sdílejí naše hodnoty a cíle a jsou připraveni se o ně zasadit. Avšak jako Unie téměř půl miliardy občanů máme jedinečný potenciál, a to nejen v dané oblasti. Za účelem prosazování společných zájmů bude EU sledovat tyto priority:

- **Bezpečnost naší Unie:** globální strategie EU bude posilovat úsilí v oblasti obrany, kybernetické bezpečnosti, boje proti terorismu, energetiky a strategické komunikace. Je důležité, aby členské státy proměnily své závazky týkající se vzájemné pomoci a solidarity zakotvené ve smlouvách v praktické kroky. EU zvýší míru, v níž přispívá k evropské bezpečnosti, a bude spolupracovat se svými partnery.
- **Odolnost států a společností na východě a na jihu:** je v našem zájmu, abychom investovali do odolnosti států a společností na východě. Unie bude podporovat způsoby zvyšování odolnosti, se zaměřením na nejnaléhavější případy vládní, hospodářské, sociální a klimatické/energetické nestability, a bude vyvíjet účinnější migrační politiky.
- **Integrovaný přístup ke konfliktům:** v případě násilných konfliktů může dojít k ohrožení našich společných životních zájmů. Unie se bude věnovat budování míru a bude prosazovat bezpečnost. Důležité je uplatňovat komplexní přístup ke konfliktům a krizím na základě soudržného využívání společných politik, které má EU k dispozici. Konflikty v Sýrii a v Libyi vykazují místní, celostátní, regionální a celosvětový rozměr, přičemž všemi těmito rozměry je nutné se zabývat. Je třeba konstatovat, že žádný z těchto konfliktů nevyřešíme sami.

---

⁸ EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE – BEZPEČNÁ EVROPA V LEPŠÍM SVĚTĚ. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie. 2009, s. 16–22. ISBN 978-92-824-2416-2.

⁹ TAMTÉŽ, s. 42.

Udržitelného míru lze dosáhnout pouze prostřednictvím dohod, které jsou založeny na rozsáhlých, hlubokých a trvalých regionálních a mezinárodních partnerstvích, jež bude EU prosazovat a podporovat.

- **Globální správa a řízení pro 21. století:** EU usiluje o celosvětový pořádek, který zajišťuje dodržování lidských práv a který vychází z mezinárodního práva. Závazek představuje úsilí o změnu, nikoli zachování stávajícího systému. Unie bude usilovat o silnější OSN, která bude základem pořádku založeného na pravidlech, a bude připravovat globálně koordinované reakce s mezinárodními a regionálními organizacemi, státy a nestátními subjekty.¹⁰

Vytvoření schengenského prostoru dnes patří k největším úspěchům EU. Díky němu mohou lidé cestovat volně v rámci všech zúčastněných zemí, aniž by museli podstupovat pasovou kontrolu. V průběhu let se k schengenskému prostoru připojila řada zemí Unie i několik nečlenských států. V praxi to znamená zrušení kontrol na společných hranicích partnerských zemí. Díky odstranění vnitřních hranic musejí tyto státy vzájemně spolupracovat pro zajištění dostatečně vysoké úrovně bezpečnosti. Tyto země mají odpovědnost za správu společných vnějších hranic. Měly by rovněž udržovat spolupráci se sousedícími zeměmi, které nejsou v schengenském prostoru. Schengenská spolupráce zahrnuje kritéria pro ostrahu hranic, společná pravidla pro vstup do schengenského prostoru a zvýšenou policejní spolupráci daných zemí.¹¹

Jednou z hlavních věcí pro ochranu zemí EU je zřízení informačního systému, díky němuž mohou sdílet informace vnitrostátní orgány v celém schengenském prostoru. V režimu malého příhraničního styku EU je umožněno členským státům uzavírání bilaterálních dohod se sousedními státy, které nejsou členy EU, s cílem usnadnění pohybu osob na hranicích EU. Většinou se jedná o státní příslušníky nečlenských zemí, kteří žijí v pohraniční oblasti a často překračují vnější hranice EU. Na základě těchto dohod mohou do sousedních zemí EU vstupovat bez pravidelných hraničních kontrol.¹²

---

¹⁰ SDÍLENÁ VIZE, SPOLEČNÝ POSTUP – SILNĚJŠÍ EVROPA: GLOBÁLNÍ STRATEGIE ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2016, s. 2–8. ISBN 978-92-9238-415-9.

¹¹ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE – HRANICE A BEZPEČNOST. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, s. 3. ISBN 978-92-79-41678-1.

¹² TAMTÉŽ, s. 5.

Pro pocit života v bezpečí v rámci Unie sehrávají orgány členských zemí, zásadní roli pro prosazování práva, jako je policie, celní správa a příslušné justiční orgány členských zemí. Nicméně ani přes tyto snahy nelze vyloučit ohrožení organizovaným zločinem, terorismem, kyberkriminalitou, krizí či katastrofou. Tyto hrozby jsou často provázány, a navíc jsou propracovanější a závažnější. EU se snaží koordinovat úsilí členských států pro eliminaci bezpečnostních rizik. Zkvalitňuje se přeshraniční spolupráce pro prosazování práva jednotlivých členských zemí EU, především v oblasti výměny informací.¹³

Naše členství v EU, OSN a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě sebou nese závazek pomoci státům po ukončení konfliktu, kterým byly zasaženy, a to zvláště v oblasti prevence, podpory či krizového řízení. Civilní mise jsou významným nástrojem české i zahraniční politiky v rámci bezpečnosti. Činnost expertů, kteří jsou do misí zapojeni, je nedocenitelná, a má převážně pozitivní vliv na bezpečnost v zemích, kde mise probíhá. Česká republika se aktivně zapojuje do civilních misí, během nichž vyslala mnoho českých expertů. Tyto mise představují efektivní nástroj zahraniční politiky.¹⁴

---

¹³ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE – HRANICE A BEZPEČNOST. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, s. 7. ISBN 978-92-79-41678-1.

¹⁴ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017.

2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ POLICIE ČR

Souhrn právních předpisů souvisejících s vysíláním policistů do zahraničních mírových operací je tvořen mezinárodními dokumenty, vnitrostátními právní předpisy a interními akty řízení. Především se jedná o zákony, smlouvy, směrnice, dohody a úmluvy. Úpravy pro oblasti policejní a soudní spolupráce v trestních věcech zakotvuje Smlouva o EU, takzvané právní akty třetího pilíře. Jedná se o rámcová rozhodnutí, společné postoje a úmluvy. Tyto akty jsou doplněny ještě o opatření k rozhodnutím a opatřením k úmluvám.¹⁵

Operace EU z velké části kopírují koncept udržování míru OSN a dalo by se říci, že mise OSN sehrály značnou roli při vzniku operací EU. Řídí se tedy stejnou zásadou minimálního užití síly a výjimkou sebeobrany jako je peacekeeping OSN (operace na udržení míru).¹⁶

Organizace spojených národů (dále jen OSN) sdružuje nezávislé státy s cílem dosáhnout míru, bezpečnosti a pokroku na celém světě. OSN je představitelem svých členů, tedy vlád, které reprezentují státy. Řídí se Chartou, což je soubor pravidel, která vysvětlují práva a povinnosti členských států, mimo jiné i zahraniční mírové operace. Většinou se jedná o pozorovatele, kteří dohlížejí na dodržování práv a zákonů.

Vznik OSN byl iniciován myšlenkou k nastolení míru a zabránění dalším válkám, a to je možné jen ve spolupráci všech národů.¹⁷ Její vznik jako mezinárodní organizace kolektivní bezpečnosti se uskutečnil na základě podpisu Charty OSN.

OSN sleduje tyto hlavní cíle:

- zachování mezinárodního míru a bezpečnosti,
- rozvíjení přátelských vztahů mezi národy,
- prosazování mezinárodní spolupráce,

---

¹⁵ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 3., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2006, s. 189. ISBN 80-7201-619-9.

¹⁶ TAMTÉŽ, s. 184.

¹⁷ VŠE, CO JSTE CHTĚLI VĚDĚT O SPOJENÝCH NÁRODECH. Praha: Informační centrum OSN, 2010, s. 3. ISBN 978-80-86348-12-4.

- posilování a upevňování úcty k lidským právům a lidským svobodám,
- zajištění koordinace úsilí, které národy podnikají.

Česká republika vnímá OSN jako klíčovou mezinárodní organizaci kolektivní bezpečnosti a podporuje spolupráci EU, OSN, NATO při řešení otázek týkajících se bezpečnosti Evropy. Podporu dává především v oblastech prevence či korekce a urovnání konfliktů, pomoci uprchlíkům a humanitární pomoci, posilování lidských práv, boje proti terorismu, organizovanému zločinu, drogám a rozvoji spolupráce. V posledních letech sílí tlaky na změnu Rady bezpečnosti OSN, a to jak na její rozšíření, tak i na změnu rozhodovacích mechanismů.¹⁸

OSN nedisponuje žádnou stálou armádou ani policií. Jednotky působící v mírových operacích dobrovolně poskytují členské státy, stejně jako logistiku a vojenskou techniku. Mírové mise ustanovuje Rada bezpečnosti a řídí jí generální tajemník. *„Mírové operace jsou mezinárodní síly pod velením OSN. Plní úlohu neutrální třetí strany, která pomáhá nastolit a udržet příměří a vytváří nárazníkovou zónu mezi válčícími stranami.“*¹⁹ Druhy mírových operací:

- pozorovatelské mise (jedná se o neozbrojené pozorovatele),
- mírové mise (příslušníci mírových jednotek jsou vyzbrojeni pouze lehkými zbraněmi a mohou je použít pouze k sebeobraně).

V minulosti byly operace zaměřeny na oblasti příměří mezi státy. Většina dnešních operací jednotek OSN probíhá uvnitř států, a to především z důvodů občanských válek a etnických konfliktů.²⁰ OSN je nucena reagovat na měnící se obraz světa a je stavěna před stále nové výzvy. Hlavní strategií OSN v bezpečnostní oblasti je prevence konfliktů. Jedná se o aktivní politiku předcházení vzniku konfliktů, a to válečných i neválečných. V rámci preventivní diplomacie může dojít k preventivnímu rozmístění mírových sil v terénu za účelem zamezení vzniku konfliktu. Příkladem může být bývalá jugoslávská republika Makedonie. Dalším diplomatickým preventivním řešením může

¹⁸ VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN 978-80-7452-030-3.

¹⁹ VŠE O OSN – MÍR A BEZPEČNOST. Praha: Informační centrum OSN, 2014, s. 6. ISBN 978-80-86348-33-9.

²⁰ TAMTÉŽ, s. 6.

být odzbrojení v nestabilních oblastech, které má za cíl snížení počtu lehkých zbraní. Mírových operací se mohou účastnit vojáci, policisté i civilisté. Tyto operace se dělí podle intenzity konfliktu na:

- preventivní,
- nastolující mír,
- udržující či zachovávající mír,
- vynucující mír,
- komplexní.

Česká republika se aktivně účastní mírových operací OSN. Jsou připraveni vojenští pozorovatelé, příslušníci vojenské policie, zdravotníci, specialisté na plánování mírových operací a specialisté na řízení letového provozu k vyslání do nových mírových operací OSN.²¹

OSN je jedinečné globální partnerství k udržování míru. Sdružuje Valné shromáždění, Radu bezpečnosti, sekretariát, přispěvatele vojsk a policistů a hostitelské vlády ve společném úsilí o zachování mezinárodního míru a bezpečnosti. Jeho síla spočívá v legitimitě Charty OSN a v celé řadě přispívajících zemí, které se účastní a poskytují cenné zdroje.²²

Operace pod záštitou EU legislativně vycházejí z Amsterodamské smlouvy (a dalších aktualizujících či nahrazujících smluv), která specifikuje a upřesňuje cíle působnosti v oblasti třetího pilíře. Jsou zde stanoveny společné postupy členských států, které mají za cíl poskytovat svým občanům v oblasti svobody, bezpečnosti a práva vysokou úroveň ochrany. To potvrzuje i Smlouva o EU, ve které je kladen důraz na užší spolupráci policejních, celních, soudních a jiných orgánů. Stanoví, že cíle má být dosaženo předcházením a potíráním trestné činnosti, zejména terorismu, korupce, obchodu s lidmi, trestných činů proti dětem atd.²³ Členské státy se zavázaly vyčlenit a rozmístit daný počet policistů schopných realizovat operace a policejní mise zaměřené

---

²¹ VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, s. 91–98. ISBN 978-80-7452-030-3.

²² UN PEACEKEEPING. *What is peacekeeping-Global partnership* [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/what-is-peacekeeping>

²³ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 3., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2006, s. 184. ISBN 80-7201-619-9.

na výcvik, monitoring, poradenství nebo na výkonné policejní činnosti. Byly identifikovány dva generické koncepty, kterými jsou:

- **posílení místní policie** – v tomto případě je cílem nastolit nebo posílit a zlepšit pod místním řízením policejní systém v zemi, zlepšit jeho schopnosti a zajistit schopnost místních policejních sil plnit funkce policie,
- **policejní substituční mise** – zde by měla policie Unie nahradit místní policii především tam, kde nejsou místní policejní síly účinné či vůbec nejsou. Zde musí policejní substituční mise Unie zastávat výkonné funkce, mezi které patří potlačení násilí, snížení napětí a potlačení sváru všeho druhu.

Politickou kontrolu policejních misí provádí Politický a bezpečnostní výbor, který určuje strategická zaměření a je pravidelně informován o všech detailech mise.²⁴

Na národní úrovni mezinárodní policejní spolupráci upravuje zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb. v platném znění. Dále má zásadní dopad na policejní spolupráci zákon č. 104/2013 Sb. a související změnový zákon č. 105/2013 Sb. zákon o mezinárodní justiční spolupráci.²⁵

Policie ČR je vysílána na území cizího státu ve spolupráci Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci dohod o mezinárodní spolupráci a smluv s mezinárodními organizacemi.

2.1 Smlouva o EU (Maastrichtská smlouva)

První zakotvení problematiky justice a vnitřních věcí v rámci EU se podařilo až ve smlouvě o EU (Maastrichtská smlouva). Byla to právě Maastrichtská smlouva, která jako první institucionalizovala policejní a justiční spolupráci mezi členskými státy Unie jako záležitost společného zájmu. Již před tímto krokem směrem k evropské politické integraci členské státy pocítovaly potřebu vytvořit společnou platformu proti hrozbě nových projevů závažné trestné činnosti, která překračovala hranice států. Neformální spolupráce v bezpečnostní a trestní oblasti mezi členskými státy zaměřená na vnitřní

---

²⁴ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 343–344. ISBN 978-80-7201-813-0.

²⁵ WEISS, Michael. *Schengenská spolupráce – stručný průvodce*. Druhé, aktualizované a přepracované vydání. Praha: 2016, s. 2.

bezpečnost v rámci Unie existovala již delší dobu. V té době bylo potřeba čelit přeshraničnímu zločinu, ale také spolupracovat v boji proti terorismu. Nové období spolupráce započala Maastrichtská smlouva o EU, kterou byla založena EU a vytvořen systém o třech pilířích, v jejichž rámci byla spolupráce v oblasti justice a vnitřních věcí zakotvena ve třetím pilíři. Tato spolupráce byla charakteristická mezivládní formou dle mezinárodního práva veřejného. Striktní požadavek jednomyslného souhlasu při rozhodování však způsoboval pomalé a málo pružné možnosti reakce Unie.²⁶

K důležitým změnám v oblasti justice a vnitřních věcí upravovaných evropským primárním právem došlo podepsáním Amsterodamské smlouvy. K nejdůležitějším a nejpozoruhodnějším změnám, které přinesla Amsterodamská smlouva, patří nové prvky a úpravy problematiky justice a vnitřních věcí. Byl vytvořen nový právní a věcný rámec pro celou oblast justice a vnitřních věcí, a to především tím, že došlo k převodu některých důležitých politik z třetího pilíře do komunitární kompetence.

Z legislativního hlediska se tak jednalo o přesun do silně integrované komunitární oblasti při současném rozšíření pravomocí Společenství na tyto problematiky.²⁷ Soudní spolupráce v trestních věcech a policejní spolupráce zůstaly v pilíři třetím, který je typický pro mezivládní spolupráci mezi členskými státy Unie. Převodem problematiky z třetího pilíře vznikla nová hlava v prvním pilíři pod názvem „*Vízová, azylová a přistěhovalecká politika a jiné politiky týkající se volného pohybu osob*“.²⁸ Do působnosti této hlavy spadaly mimo jiné problematiky zrušení kontrol osob na vnitřních hranicích, překračování vnějších hranic, víza, azyl, přistěhovalectví a soudní spolupráce v občanskoprávních věcech. Došlo tedy k rozdělení dosavadní ucelené materie v oblasti justice a vnitřních věcí jednak do komunitárního práva a také do práva mezivládního. Policejní a soudní spolupráce v trestních věcech byla upravována nástroji, právními akty ve formách rámcových dohod, úmluv, rozhodnutí a společných postojů. Problematiky, které byly přeneseny do prvního pilíře, byly následně upravovány standardními komunitárními předpisy, jako jsou směrnice, rozhodnutí či nařízení. Obsahově i strukturálně Amsterodamská smlouva zachovává hlavní kontinuitu

---

²⁶ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 147. ISBN 978-80-7201-813-0.

²⁷ TAMTÉŽ, s. 147.

²⁸ TAMTÉŽ, s. 148.

s předchozí právní úpravou tak, jak vycházela z Maastrichtské smlouvy. Nedotčena zůstala i třípířňová struktura smlouvy o Unii.²⁹ Sledovaným cílem Amsterodamské smlouvy bylo reálné uskutečnění volného pohybu osob pro občany EU, jakož i pro státní příslušníky dalších zemí uvnitř Unie, a to při současném zajištění bezpečnosti. Jsou zde tři hlavní oblasti:

- **prostor svobody** – jedná se o svobodu volného pohybu a zároveň i ochranu práv a svobod včetně respektování zásady nediskriminace. Jedná se o cizineckou a azylovou politiku.
- **prostor bezpečnosti** – jedná se o opatření zaměřené na potírání terorismu, trestné činnosti a všech forem organizované trestné činnosti. Zde je třeba připomenout posílení role Europolu, což je důležitý nástroj unijní politiky zejména na úseku vyšetřování a operativní.
- **prostor práva** – řeší otázku odstraňování rozdílů existujících mezi členskými státy EU, pokud jde o národní právní úpravy v oblasti občanskoprávní a trestněprávní. Důležitou roli zde má Eurojust a společné vyšetřovací týmy.³⁰

Evropský prostor svobod, bezpečnosti a práva se týká především těchto oblastí: volný pohyb osob, vízová politika, vnitřní hranice, ochrana vnějších hranic EU, Schengenský systém, přistěhovalectví, justiční spolupráce ve věcech občanských a trestních, koordinace protidrogové politiky, občanství EU, základní práva, xenofobie a rasismus, činnost policejních a celních orgánů, azylová politika, boj s organizovaným zločinem, prevence trestné činnosti a terorismus.³¹

2.2 Lisabonská smlouva

Dle znalců v daném oboru je Lisabonská smlouva dalším mezníkem řešícím změny EU. V preambuli se uvádí rozhodnutí provádět bezpečnostní a zahraniční politiku včetně vymezení budoucí společné obranné politiky, která může vést ke společné obraně. Dále je zde uvedeno, že v případě napadení jiného členského státu poskytnou

---

²⁹ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 148. ISBN 978-80-7201-813-0.

³⁰ TAMTÉŽ, s. 150–151.

³¹ TAMTÉŽ, s. 145–153.

mu ostatní státy pomoc a podporu, v souladu s článkem 51 Charty OSN. Jsou zde řešeny i vazby na aktivity členských států Unie v rámci NATO.³²

Největší změnou, kterou přináší Lisabonská smlouva, je nová úprava prostoru svobody, bezpečnosti a práva, která je smlouvou začleněna do sdílené pravomoci mezi EU a členskými státy. *Lisabonská smlouva zavádí právní subjektivitu Unie a ruší předešlou třípilířovou strukturu Unie.*³³

Dochází tedy ke zrušení třípilířové struktury Unie a propojení oddělených oblastí. Jde o oblast volného pohybu osob, azylové a migrační politiky, vízové a dalších, policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Došlo ke změně rozhodovacích procesů, a to rozšířením rozhodování Rady kvalifikovanou většinou. Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech je absorbována do právní a věcné struktury EU jako jedna z vnitřních sdílených politik Unie. Jednou ze zásadních změn v oblasti svobody, bezpečnosti a práva je řešení spolupráce, jejíž úprava oproti předchozímu stavu je více integrovaná.³⁴ V hlavě V Lisabonské smlouvy jsou zakotveny tyto kapitoly:

- politika, týkající se kontrol na hranicích, přistěhovalectví a azylu,
- justiční spolupráce v občanských a právních věcech,
- policejní spolupráce.

Zrušení třetího pilíře se dotýká postupů stanovených pro oblast policejní spolupráce. Pravomoci EU v této oblasti v porovnání s předchozí verzí Smlouvy o EU nedoznaly zásadních změn, pokud jde o rozsah spolupráce mezi kompetentními orgány. EU má i nadále v této oblasti omezené (podpůrné) vlastnosti a změny jsou spíše administrativně organizační. Podle smlouvy EU se vyvíjí spolupráce se zapojením všech příslušných orgánů členských států včetně policie atd. Pro tyto účely mohou být přijímána opatření týkající se:

- uchovávání, shromažďování, analýzy, zpracovávání a výměny informací,

---

³² VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, s. 105–106. ISBN 978-80-7452-030-3.

³³ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 185. ISBN 978-80-7201-813-0.

³⁴ TAMTÉŽ, s. 185.

- podpory vzdělávání zaměstnanců, jakož i spolupráce týkající se výměny zaměstnanců, forenzního výzkumu a prostředků,
- společných kriminalistických metod při odhalování závažných forem organizované trestné činnosti.³⁵

Rada EU stanoví zvláštním legislativním postupem meze a podmínky, za nichž mohou příslušné orgány členských států EU působit na území jiného členského státu po dohodě a ve spojení s jeho orgány. Patří sem spolupráce mezi policejními orgány, možnost policejních složek působit na území jiného státu EU a opatření ve prospěch členského státu, který je konfrontován s náhlým přílivem osob pocházejících ze zemí mimo oblast EU. Lisabonská smlouva zakotvuje problematiku Evropského policejního úřadu (Europol), ve kterém potvrzuje základní prvky ohledně postavení Europolu z minulé úpravy s některými menšími změnami.³⁶

Souhrn dalších mezinárodních právních předpisů souvisejících s vysíláním policistů do zahraničních mírových operací je zakotven v mezinárodních dokumentech:

- Charta OSN / Rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN,
- Washingtonská smlouva NATO,
- Helsinský závěrečný akt,
- Systém pohotovostních ujednání OSN,
- Vídeňská úmluva o diplomatických stycích 157/1964 Sb.,
- Smlouva o EU (evropská bezpečnostní a obranná politika),
- Smlouva z Nice,
- Společné akty Rady EU.³⁷

---

³⁵ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 189–200. ISBN 978-80-7201-813-0.

³⁶ TAMTÉŽ, s. 184–202.

³⁷ ZAHRANIČNÍ MÍROVÉ OPERACE – LEGISLATIVA. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

2.3 Zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě)

Zcela nový zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě, který přesně stanoví pravomoci konzulárních úřadů, zlepšuje podmínky pro práci diplomatů a zjednodušuje jejich střídání v ústředí i v zahraničí. Tento nový zákon má přispět ke zvýšení profesionality zahraniční služby a zajistit vyšší sociální jistoty zaměstnanců zastupitelských úřadů. V zákoně je pevně zakotven rozsah konzulárních činností, které úřady poskytují českým občanům v zahraničí. Díky němu je naprosto jasné, na co mají lidé nárok. Výrazně se zjednodušuje administrativa spojená se střídáním diplomatů v ústředí i v zahraničí. Diplomátům, ale i řadovým zaměstnancům zastupitelských úřadů umožní zákon o zahraniční službě lepší sladění osobního a pracovního života.

Na místa velvyslanců bude nově možné vysílat i osoby, které nejsou v pracovním poměru k Ministerstvu zahraničních věcí ČR. Ministerstvo zahraničních věcí bude mít možnost pružněji reagovat na politický vývoj, tedy např. na situace, kdy je kvůli náhlému zavedení nebo zrušení víz do některé země nutné zrušit, nebo naopak rychle vytvořit nová pracovní místa. Důležitá oblast pro vzájemnou součinnost ministerstva a ostatních státních orgánů je zakotvena v § 12. Jde především o spolupráci za účelem prosazování a ochrany zájmů České republiky při výkonu zahraniční služby. Za tímto účelem může ministerstvo uzavírat s ostatními státními orgány dohody vymezující podrobnější podmínky vzájemné součinnosti při výkonu zahraniční služby.³⁸

2.4 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Policie je zde, aby sloužila veřejnosti. Jejím úkolem je předcházet trestné činnosti, chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, plnit úkoly dle trestního řádu a další úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony České republiky, stejně jako předpisy Evropské unie a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Vysílání policistů do zahraničních misí je ošetřeno zvláště v zákoně o Policii ČR. Zákon je tvořen z těchto částí:

---

³⁸ Zákon č. 150 o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě). In: *Sbírka zákonů*, 2017, částka 52. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb17150>

- Policie České republiky,
- ustanovení společná a přechodná,
- závěrečná ustanovení.

Mezinárodní spolupráce je zakotvena v hlavě XI, a to paragrafy 89–94. Jedná se o spolupráci s mezinárodními organizacemi Interpol, Europol, příslušnými orgány Evropské unie, s jinými mezinárodními organizacemi, mezinárodními trestními tribunály a s mezinárodními trestními soudy, ale i obdobnými mezinárodními soudními orgány. Hlavním řídicím orgánem pro mezinárodní spolupráci je Policejní prezidium ČR.

Zákon o Policii ČR přesně definuje, za jakých podmínek může policista jiného státu vykonávat oprávnění a povinnosti policisty na našem území. Mimo jiné definuje oblasti předávání informací, přeshraniční pronásledování, využití příslušníka jako agenta, sledování osob a provedení zákroku proti pachatelům. V § 93 jsou přesně definovány podmínky opravňující působení policistů na území jiného státu:

- za podmínek stanovených mezinárodními smlouvami,
- v rámci mírové či jiné operace,
- na základě rozhodnutí ministra se souhlasem příslušného orgánu cizího státu.³⁹

2.5 ZPPP 84/2009 – závazný pokyn policejního prezidenta

Tento pokyn vymezuje vysílání příslušníků Policie České republiky do zahraničních mírových operací. Upravuje postup a organizační zabezpečení vysílání policistů do zahraničních mírových operací, postup při získávání a dalším nakládání s osobními údaji policistů v rámci mírové zahraniční operace. Přesně definuje, co je zahraniční mírová operace a jaká je její minimální délka. Zejména se jedná o tyto mírové zahraniční operace:

---

³⁹ ZÁKON Č. 204/2015 SB., kterým se mění zákon č. 200/1990 O PŘESTUPCÍCH. In: Sběrka zákonů, 2015, částka 83. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb15204>; ZÁKON Č. 273/2008 SB., O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY. In: Sběrka zákonů, 2008, částka 91. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb08274>; ZÁKON Č. 250/2016 SB., O ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPKY A ŘÍZENÍ O NICH. In: Sběrka zákonů, 2016, částka 98. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb16250>; ZÁKON Č. 251/2016 SB., O NĚKTERÝCH PŘESTUPCÍCH. In: Sběrka zákonů, 2016, částka 98. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb16251>

- zřízené mezinárodní organizací (například OSN, EU, NATO, Organizace bezpečnost a spolupráce v Evropě),
- prováděné koalicí zemí ochotných řešit situaci v rámci boje proti terorismu, ohrožení regionálního nebo mezinárodního míru a stability.⁴⁰

Účastníkem zahraniční mírové operace je policista vyslaný na území jiného státu k plnění úkolů na základě rozhodnutí ministra vnitra a se souhlasem příslušného orgánu cizího státu. Působí v rámci mezinárodních policejních sborů, mnohonárodnostních sil nebo policejních misí mezinárodních organizací. Velmi důležité pro vysílání jsou předpoklady, a to především jazykové znalosti, odpovídající požadavkům zřizovatele zahraniční mírové operace. Mimo jiné je důležitý zdravotní a psychický stav, administrativní dovednosti, vysoká odborná a mravní vyspělost a schopnost pracovat v podmínkách multikulturního prostředí. Zabezpečení a koordinace náboru, výběru a vyslání policistů na zahraniční mírové operace je v pravomoci odboru mezinárodních vztahů. Uchazeč, který se přihlásí a splňuje kritéria, je přezkoušen zkušebními komisaři. Přezkoušení je zaměřeno na znalosti cizího jazyka, střelby a jízdy zručnosti. Obsahem přezkoušení může být i osobní pohovor zaměřený na motivaci a osobnost uchazeče. Policista je vyslán na základě rozhodnutí policejního prezidenta na návrh odboru mezinárodních vztahů. Délka bývá zpravidla jeden rok s možností prodloužení. Vyslání policisty do zahraničních mírových operací může být opakované. Policisté na zahraniční mírové misi jsou podřízeni veliteli zahraniční mírové operace a plní úkoly vyplývající z mandátu dané zahraniční operace. Policisté jsou povinni řídit se právním řádem státu, ve kterém působí.⁴¹

Závazný pokyn dále upravuje předvýjezdovou přípravu, činnosti po návratu, komunikaci s účastníky, zdravotnické a psychologické zabezpečení, výzbroj a výstroj účastníka. Zmiňuje i v současné době velmi důležité zabezpečení a ochranu osobních údajů.⁴²

---

⁴⁰ ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 84/2009, kterým se upravuje vysílání příslušníků policie České republiky do zahraničních mírových operací. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce. 2009, s. 1.

⁴¹ TAMTÉŽ, s. 2–7.

⁴² TAMTÉŽ, s. 2–13.

2.6 ZPPP 98/2010 – závazný pokyn policejního prezidenta

Tento závazný pokyn upravuje činnost a úkoly styčných důstojníků a zásady jejich součinnosti s útvary Policie České republiky. Dle závazného pokynu je styčný důstojník policista a zaměstnanec policie vyslaný k plnění činnosti v zahraničí v souvislosti s plněním úkolů policie v oblasti migrace a dokladů nebo policejní spolupráce. Styčný důstojník může být při zastupitelském úřadu ČR, bezpečnostním sboru jiného státu nebo mezinárodní organizaci. Styčný důstojník dle věcné působnosti:

- pro mezinárodní policejní spolupráci – řízen ředitelem SKPV PČR,
- pro migraci a doklady – řízen ředitelem Služby cizinecké policie,
- národní expert policie – řízen vedoucím odboru mezinárodních vztahů Policejního prezidia ČR.⁴³

Styčný důstojník není policista a zaměstnanec v rámci mírových operací, ale je při plnění úkolů v rámci trestního řízení a k plnění úkolů zvláštní povahy (například ochrana zastupitelských úřadů a výcvik zahraničních policistů). Styčný důstojník vykonává svoji činnost na území státu vyslání a také v dalších státech, pro které je akreditován. Je oprávněn využívat informace z informačních systémů, které spravuje Policie ČR. O informace může požádat i styčného důstojníka jiného členského státu, kde není český styčný důstojník. Základními předpoklady styčného důstojníka pro vyslání jsou nutné splnění zákonných podmínek na systemizované místo, znalost jazyka, orientace v právním řádu ČR, schopnost navazování a udržování profesních kontaktů, znalosti o hostitelském státu, znalost v oblasti mezinárodní policejní spolupráce. Příprava styčných důstojníků probíhá formou stáží se složkami, u nichž lze předpokládat následnou spolupráci. Probíhá na základě příslušné meziresortní dohody Ministerstva vnitra České republiky (dále jen MV) a Ministerstva zahraničních věcí České republiky (dále jen MZV).

O vyslání důstojníka a národního experta rozhoduje policejní prezident. V rámci migrace a dokladů rozhoduje ředitel odboru azylové a migrační politiky MV.⁴⁴ V rámci

---

⁴³ ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 98/2010, kterým se upravuje činnost a úkoly styčných důstojníků a zásady jejich součinnosti s útvary Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2010, s. 1–2.

Policie ČR probíhá vzájemná spolupráce především v oblasti výměny informací. Úkoly plní styčný důstojník dle mezinárodních smluv. Hlavní úkoly, které plní styční důstojníci podle mezinárodních smluv, jsou:

- koordinace společných akcí policí,
- sledování bezpečnostní situace,
- spolupráce se styčnými důstojníky,
- zprostředkovávání žádostí útvarů policie,
- reprezentace policie,
- spolupráce s bezpečnostními sbory,
- vedení dokumentace,
- zaslání informací a poznatků příslušnému odbornému garantovi.⁴⁵

Styčný důstojník při zastupitelském úřadu ČR postupuje dle mezinárodní dohody MV a MZV. Je členem diplomatického sboru a je mu vystaven diplomatický pas. Protokolárně a organizačně je podřízen vedoucímu zastupitelského úřadu (dále jen ZÚ). Styčný důstojník v zahraničí při bezpečnostním sboru jiného státu má většinou služební pas a je podřízen vedoucímu policejní jednotky jiného státu nebo mezinárodní organizace dle mezinárodních smluv. V potřebném rozsahu spolupracuje se ZÚ ČR.⁴⁶

Styčný důstojník Europolu v Haagu vystupuje jako formální zástupce národní jednotky Europolu. Jeho úkolem je spolupráce se styčnými důstojníky Europolu, poskytování informací v rámci Europolu a vedení protokolů utajovaných dokumentů.

Styčný důstojník Interpolu v Lyonu je podřízen příslušnému vedoucímu Generálního sekretariátu Interpolu dle místa zařazení. Informace předává pomocí národní ústředny Interpolu. Styčný důstojník agentury FRONTEX koordinuje spolupráci mezi členskými státy EU při ochraně vnější hranice EU. Podřízen je příslušnému vedoucímu agentury FRONTEX.⁴⁷

---

⁴⁴ ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 98/2010, kterým se upravuje činnost a úkoly styčných důstojníků a zásady jejich součinnosti s útvary Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2010, s. 2–6.

⁴⁵ TAMTÉŽ, s. 6–7.

⁴⁶ TAMTÉŽ, s. 3.

⁴⁷ TAMTÉŽ, s. 7–9.

Závazný pokyn dále upravuje postavení odborného garanta, úkoly odboru mezinárodních vztahů, ředitelství cizinecké policie, finanční a materiálně technické zabezpečení.⁴⁸ Pro účely spolupráce styčných důstojníků přijala Rada EU společnou akci, která poskytuje společný rámec ve vztahu k činnosti styčných důstojníků. V úmluvě o vzájemné spolupráci jsou vyjmenovány tři typy spolupráce:

- pomoc na základě dožádání,
- spontánní pomoc,
- zvláštní formy spolupráce.⁴⁹

2.7 Rámcová dohoda 2008 o spolupráci v zahraničí

Ministři MZV ČR a MV ČR uzavřeli rámcovou dohodu o spolupráci při předcházení mimořádným událostem v zahraničí a jejich řešení. *„Účelem této Dohody je stanovit předpoklady pro koordinaci činností při zhoršení bezpečnostní situace v zahraničí a při předcházení a řešení mimořádných událostí v zahraničí a vytvořit základní organizační předpoklady pro uzavírání realizačních dohod mezi Ministerstvem zahraničních věcí (dále jen „MZV“) a Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“).“⁵⁰*

Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných přírodními vlivy, činností člověka, havárií a jiných rizik, které ohrožují život a zdraví občanů ČR a zemí EU, včetně zaměstnanců Ministerstva zahraničních věcí na Zastupitelských úřadech ČR, jejich rodinných příslušníků a majetku ČR v zahraničí. Většinou jí předchází zhoršená bezpečnostní situace, která následně vyžaduje provedení zvýšených bezpečnostních opatření ozbrojenými bezpečnostními sbory ČR a ozbrojenými silami ČR. MZV ČR zřizuje krizový tým. Zřízení krizového týmu vychází z pokynu Rady EU o konzulární ochraně občanů EU. Jeho úkolem je v zahraničí koordinovat pomoc při ochraně občanů ČR, jiného

---

⁴⁸ ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 98/2010, kterým se upravuje činnost a úkoly styčných důstojníků a zásady jejich součinnosti s útvary Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2010, s. 9–13.

⁴⁹ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 331. ISBN 978-80-7201-813-0.

⁵⁰ RÁMCOVÁ DOHODA: O SPOLUPRÁCI PŘI PŘEDCHÁZENÍ MIMOŘÁDNÝM UDÁLOSTEM V ZAHRANIČÍ A JEJICH ŘEŠENÍ. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ministerstvo vnitra ČR, 2008, s. 2.

státu EU a majetku. Vyslání krizového týmu je v kompetenci předsedy krizového štábu MZV ČR. Konkrétní oblasti spolupráce jsou podrobněji upraveny realizačními dohodami. Realizace Rámcové dohody nesmí narušit plnění úkolů jednotlivých složek realizační dohody. Uzavírání realizačních dohod spadá do pravomocí ministra nebo příslušného náměstka ministra. Rámcová dohoda obsahuje i řešení náhrad škod, financování činnosti, řešení kompetenčních sporů a platnost dohody.⁵¹

2.8 Realizační dohoda 2014 o realizaci úkolů Policie ČR na jiném území

Realizační dohoda mezi Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Policií České republiky k zabezpečení úkolů Policie České republiky na území jiného státu byla podepsána v roce 2014. Jejím cílem je zajistit plnění úkolů Policie České republiky při ohrožení práv a zájmů ČR a jejích občanů v případě mimořádné události v zahraničí nebo v případě zhoršení bezpečnostní situace v zahraničí a při dodržování hospodárnosti a nakládání s majetkem ČR. Předmětem dokumentu je definování podmínek pro plnění úkolů příslušníků policie vyslaných do zahraničí. Každý rok dojde k vyhodnocení plnění a k přijetí případných opatření.

Tým vyslaných policistů plní úkoly uvedené v této dohodě v souladu s právními předpisy České republiky a dbá zákonů a předpisů přijímacího státu. Počet příslušníků týmu je určen ředitelem příslušného útvaru policie po dohodě s ředitelem bezpečnostního odboru MZV ČR. Samotná realizace je prováděna na základě vzájemné spolupráce vedoucího ZÚ ČR a velitele týmu. Velitel týmu vyhodnocuje bezpečnostní situaci a doporučuje vedoucímu ZÚ ČR nezbytná opatření, která vedoucí ZÚ ČR zohledňuje ve svých rozhodnutích. V případě bezprostředního ohrožení rozhoduje o prováděných činnostech a opatřeních velitel

---

⁵¹ RÁMCOVÁ DOHODA O SPOLUPRÁCI PŘI PŘEDCHÁZENÍ MIMOŘÁDNÝM UDÁLOSTEM V ZAHRANIČÍ A JEJICH ŘEŠENÍ. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ministerstvo vnitra ČR, 2008, s. 2–7.

týmu. Celá smlouva je rozdělena do 17 článků.⁵² Ochranný tým provádí ochranu chráněných osob, analyzuje a vyhodnocuje získané informace v místě pohybu, zabezpečuje součinnost s dalšími bezpečnostními složkami a policií, zajišťuje přípravu průjezdných tras včetně jejich bezpečnostní prohlídky, plánuje náhradní trasy, podílí se na zdravotnickém zabezpečení, provádí ochranu určených objektů a vstupů do objektů. Podílí se na ochraně lidí ČR a EU v případě ohrožení. Spolupodílí se na přípravě evakuačních plánů a evakuace, především v oblasti ochrany a transportu.⁵³

Úkoly bezpečnostního týmu jsou především v analyzování a vyhodnocování informací, zabezpečení spolupráce s ostatními bezpečnostními složkami a místní policií. Podílí se na přípravě evakuačních plánů a rozvržení sil týmu pro ochranu osob a materiálu při evakuaci.⁵⁴ Rozsah zabezpečení je přizpůsoben konkrétním požadavkům v dané zemi. Vyslaní příslušníci jsou součástí diplomatického a administrativně technického personálu ZÚ ČR. Mají povolení k držení, nošení a používání zbraní, a to i zbraní speciálních. Příslušníci mají diplomatické, či služební pasy. MZV ČR zajišťuje přepravu osob a materiálu. K přepravě do dané země jsou často využívány dopravní prostředky Armády ČR. MZV ČR pro ochranný tým zajišťuje ubytování a dopravní prostředky.⁵⁵

2.9 Bilaterální smlouvy

Vždy je nutný souhlas země, ve které policisté provádějí danou činnost. V současné době má Česká republika mnoho uzavřených smluv o policejní spolupráci především se sousedními státy, ale samozřejmě i s několika mimoevropskými zeměmi. Již delší dobu se nalézají v zájmu orgánů Policie ČR a MV ČR země západního Balkánu. Tato skutečnost je převážně způsobena zvýšenou kriminalitou osob tohoto regionu, a to v celosvětovém měřítku. Převážně jde o oblasti organizované a drogové kriminality. Již dnes má Česká republika smlouvy o policejní spolupráci téměř s desítkou těchto zemí.

---

⁵² REALIZAČNÍ DOHODA K ZABEZPEČENÍ ÚKOLŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY NA ÚZEMÍ JINÉHO STÁTU. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí a Policie České republiky, 2014, s. 1–2.

⁵³ TAMTÉŽ, s. 2–3.

⁵⁴ TAMTÉŽ, s. 3–4.

⁵⁵ TAMTÉŽ, s. 6–8.

Dále se plánuje sjednání smluv s dalšími zeměmi a také tam, kde se již starší smlouvy stávají nevyhovujícími. Bilaterální smlouvy o policejní spolupráci jsou z hlediska právního řádu smlouvami prezidentskými, tak jsou i zřizovány a stávají se součástí českého právního řádu. Smlouvy upravují také problematiku vyslaných konzultantů, kteří mají pouze poradní a podpůrnou funkci. Nesmějí však vykonávat policejní oprávnění, i když v domovském státě toto oprávnění mají. Každá smlouva má svá specifika, ale obecně lze uvést obvyklý obsah smlouvy takto:

- účel smlouvy,
- rozhodné právo,
- věcná působnost,
- výčet oblastí trestné činnosti,
- formy spolupráce – například vysílání konzultantů, vysílání styčných úředníků – důvody omezení nebo odmítnutí spolupráce,
- ochrana osobních údajů,
- předávání utajovaných informací,
- kontaktní body,
- řešení sporů,
- vztah smlouvy k ostatním mezinárodním smlouvám,
- doba platnosti,⁵⁶

Přehled mezinárodních smluv je v gesci MV ČR. Jako příklad mezinárodní žádosti je v příloze uvedena žádost republiky Makedonie o pokračování v projektu podpory Makedonské republiky při správě jižní hranice z hlediska evropské migrační krize (viz Přílohy A a B). Jedná se o společnou hranici s Řeckem. Žádost obsahuje počet policistů, délku trvání i materiální zajištění. Také kladně hodnotí dosavadní spolupráci při plnění daných úkolů.⁵⁷

Odpovědí české strany bylo poděkování za pozitivní hodnocení práce českých policistů při spolupráci v rámci ostrahy hranic. Bylo přislíbeno pokračování spolupráce

---

⁵⁶ SMLOUVY O POLICEJNÍ SPOLUPRÁCI S OSTATNÍMI STÁTY: bilaterální smlouvy o policejní spolupráci s ostatními státy. Praha: MV ČR, 2015.

⁵⁷ ZDVOŘILOSTNÍ DOPIS MAKEDONSKÉ REPUBLIKY: Žádost ministerstva republiky Makedonie o pokračování v projektu podpory Makedonské republiky. Macedonia, 2017.

a upřesněn počet vyslaných policistů, kteří se budou podílet na ochraně státních hranic Makedonské republiky s Řeckem. V dokumentu bylo také upřesněno datum trvání. Rotace, vybavení a další detaily jsou v řízení koordinátorů.⁵⁸

Jako další příklad lze uvést ujednání o společné operaci mezi MV ČR a maďarskou policií z roku 2015, na kterou navazovalo ujednání z roku 2016. Obsahem ujednání je spolupráce s přeshraničním bojem proti terorismu a trestné činnosti. Policisté dle ujednání mají vykonávat hlídkovou činnost na maďarsko-srbských hranicích za účelem zajištění bezpečnosti a prevence proti trestné činnosti. Ujednání specifikuje přesný počet policistů a podmínky výkonu. Je také uvedeno vybavení policistů a podrobně řešeno finanční zabezpečení. Ujednání je vyhotoveno v českém, maďarském a anglickém jazyce. K podepsání došlo v roce 2015 a následně v roce 2016.⁵⁹

Přehled vybraných smluv o policejní spolupráci platný k lednu 2017 dle Odboru mezinárodní policejní spolupráce PP ČR:

- **Bosna a Hercegovina** – smlouva o spolupráci v boji proti trestné činnosti, zejména terorismu, nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizované trestné činnosti č. 40/2014 Sb. m. s.,
- **Gruzie** – smlouva o spolupráci v boji proti trestné činnosti (před dokončením vnitrostátního schvalovacího procesu),
- **Makedonská republika** – smlouva o spolupráci v boji proti trestné činnosti č. 23/2011 Sb. m. s.,
- **Ukrajina** – dohoda o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, terorismu a nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami č. 81/2006 Sb. m. s.,
- **USA** – dohoda o posilování spolupráce při prevenci a potírání závažné trestné činnosti č. 65/2010 Sb. m. s.⁶⁰

---

⁵⁸ ZDVOŘILOSTNÍ DOPIS MV ČR: odpověď na žádost ministerstva republiky Makedonie o pokračování v projektu podpory Makedonské republiky. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017.

⁵⁹ OBECNÉ UJEDNÁNÍ O SPOLEČNÉ OPERACI. Budapešť: MV ČR a Národní policejní velitelství v Maďarsku, 2015 a 2016.

⁶⁰ PŘEHLED SMLUV K LEDNU 2017 – POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

2.10 Organizace podílející se na zahraniční spolupráci

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě OBSE

Jedná se o největší regionální mezivládní organizaci na světě, která sdružuje celkem 56 států ze Severní Ameriky, Střední Asie a Evropy. Dále se na činnosti Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (dále jen OBSE) podílejí tzv. středomořští partneři, mezi které patří Maroko, Izrael, Egypt, Jordánsko, Alžírsko. Nesmíme zapomenout ani na asijské partnery, jako jsou Japonsko, Afghánistán, Thajsko, Mongolsko či Korejská republika. Zaměření OBSE dnes zasahuje do třech oblastí: politicko-vojenské, ekonomicko-environmentální a lidskoprávní. OBSE se zaměřuje na vytváření norem pro chování států ve zmiňovaných oblastech. Dále se soustředí na kontrolu zbrojení a odzbrojování, preventivní diplomacii, předcházení konfliktů a postkonfliktní obnovu. Jedním z hlavních cílů OBSE je snaha o udržení mezinárodní bezpečnosti posilováním mírových a partnerských vztahů mezi členskými zeměmi. Zaměření v oblasti politicko-vojenské zahrnuje:

- posilování důvěry a rozvíjení bezpečnostní spolupráce,
- kontrolu zbrojení a odzbrojení,
- preventivní činnost v oblasti lokálních konfliktů,
- obnovu stability a míru,
- prosazování kooperativní bezpečnosti.⁶¹

OBSE je představitelem jedinečné multilaterální platformy pro spolupráci, čímž připravuje předpoklady pro posilování mezinárodní bezpečnosti, stability, udržitelnosti a spolupráce. Ke zvýšení důvěry a koncepční bezpečnosti vstoupila v platnost smlouva o OTEVŘENÉM NEBI, která umožňuje pozorovací lety nad územím daných států.⁶² Nejdůležitější oblastí OBSE je její polní mise, která má následující úkoly:

- pomoc při rozvoji společnosti,
- podpora demokratizace,
- dodržení zákonnosti a lidských práv,

---

⁶¹ VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, s. 112. ISBN 978-80-7452-030-3.

⁶² TAMTÉŽ, s. 113–117.

- výcvik policie,
- boj proti korupci,
- pomoc v rámci reform,
- pomoc s přípravou legislativy.

Důležitou oblastí je předcházení konfliktů. K tomuto účelu OBSE vytvořila několik institucionálních nástrojů a mechanismů. Jedním z nich je Středisko pro předcházení konfliktů, jehož role se postupně rozšířila v souvislosti s přítomností destabilizačních trendů. Úkolem je monitorovat situaci uvnitř států a pomoci tak včasné odhalit potenciální zdroje konfliktu. Hlavním cílem je ve zkratce vybudování důvěry mezi účastnickými státy.⁶³

Evropský policejní úřad

Evropský policejní úřad (dále jen Europol) byl zřízen Maastrichtskou smlouvou o EU původně jako Protidrogová jednotka Europolu. Činností Europolu bylo zlepšit kvalitu policejní spolupráce členských zemí, a to především při prevenci a potírání terorismu, pašování drog a dalších formách mezinárodní organizované kriminality především v přeshraniční oblasti. Podepsáním Amsterodamské smlouvy se výrazně změnila úloha Europolu, kterému se přiřadila ústřední úloha v oblasti policejní spolupráce. Klíčové úkoly Europolu jsou:

- shromažďování, uchovávání, analýza, zpracovávání a výměna informací,
- bezodkladné informování pomocí národní jednotky,
- napomáhání vyšetřování a předávání informací,
- podání žádostí o zahájení, vedení a koordinaci vyšetřování,
- poskytnutí zpravodajských informací členským státům,
- vypracování posouzení hrozeb, všeobecných situačních zpráv a strategických analýz.

Další legislativní úpravy následovaly až do dnešní podoby. Každý členský stát zřizuje národní jednotku, která je až na výjimečné okolnosti jediným styčným

---

⁶³ VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, s. 113–120. ISBN 978-80-7452-030-3.

subjektem mezi orgány členského státu a Europol.⁶⁴ Za svou činnost je Europol odpovědný Radě EU, která má úlohu kontroly a řízení. Rada také jmenuje ředitele s jeho zástupci a schvaluje rozpočet. V rámci úmluv byl zřízen Počítačový systém Europolu, který se skládá ze tří základních složek a má přesně specifikovaná pravidla. K Europolu jsou přidělováni styční důstojníci, a to z každé členské země. Úkolem styčných důstojníků je zastupování zájmů vysílaných zemí při dodržení platných ustanovení pro provoz Europolu.⁶⁵

Sídlo Europolu je v Haagu kde působí jeho zaměstnanci a styční důstojníci členských států. Europol dále spolupracuje s Interpolem a zabezpečuje komunikační síť SIRENA umožňující výměnu i utajovaných skutečností. V ČR spadají úkoly jednotky Europolu do Odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR. Dalšími partnery jsou především útvary s celostátní působností. Zejména jde o útvary zaměřené na odhalování organizovaného zločinu, korupce, finanční kriminality, drog atd.⁶⁶

Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce

Odbor mezinárodní policejní spolupráce PP ČR (dále jen OMPS). Účast Policie ČR v zahraničních mírových operacích zajišťuje 4. oddělení Odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR. Odbor zabezpečuje výběr příslušníků, jejich přípravu a výcvik, vyzbrojení, přihlášení do konkrétní mírové operace a vyslání policistů do dané mise. Další činností je spolupráce s ostatními resorty na mezinárodní a vnitrostátní úrovni.⁶⁷

Odbor rovněž plní úkoly Národní centrály SIRENE, Národní jednotky Europolu, Národní ústředny Interpolu a ústředního místa pro přeshraniční sledování. V této oblasti zajišťuje výměnu informací v rámci policie a podporuje výměnu informací v rámci justičních orgánů. Ve zmíněných oblastech je nepřetržitě k dispozici policistům

---

⁶⁴ PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 249–268. ISBN 978-80-7201-813-0.

⁶⁵ PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 3., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2006, s. 245–264. ISBN 80-7201-619-9.

⁶⁶ WEISS, Michael. *Schengenská spolupráce: stručný průvodce*. Druhé, aktualizované a přepracované vydání. Praha, 2016, s. 40.

⁶⁷ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR OMPS. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce. 2017.

i justičním orgánům díky výkonu stálé služby. Odbor mezinárodní policejní spolupráce plní řadu úkolů v oblasti koordinace a strategie mezinárodní spolupráce, mezinárodních smluv, členství ČR v EU a dalších mezinárodních organizací a také již zmiňovaného vysílání a školení policistů do zahraničí.⁶⁸

---

⁶⁸ WEISS, Michael. *Schengenská spolupráce: stručný průvodce*. Druhé, aktualizované a přepracované vydání. Praha, 2016, s. 40.

PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA VYBRANÝCH ZAHRANIČNÍCH OPERACÍ POLICIE ČR

Mírové zahraniční mise EU jsou velmi důležité v oblasti stabilizace situace po ukončení konfliktu a při vytváření podmínek k nastolení stabilního bezpečnostního a politického prostředí. Podílí se na podpoře zavedení nebo obnovení klíčových státních institucí, mezi které patří policie, soudy a celní správa. Také přispívají k podpoře lidských práv, demokracie, rozvoje školství atd. Pomáhají v nestabilních regionech, čímž posilují bezpečnost nejen EU. Na daných misích se podílí i Česká republika, a to jak příspěvky do mezinárodních organizací, tak vysláním českých expertů. V současné době (rok 2017) působí na civilních misích 47 Čechů. Od roku 2002 bylo vysláno celkem 145 policistů a čtyři celníci (viz Příloha B).⁶⁹ Pro analýzu byly vybrány akce aktuálně běžící či významnější v rámci ČR. Přehled současných misí a operací EU (viz Příloha C):

- ALTHEA/BiH,
- EU NAVFOR Somalia,
- EUAM Iraq,
- EUAM Ukraine,
- EUBAM Libya,
- EUBAM Moldova and Ukraine,
- EUBAM Rafah,
- EUCAP Somalia,
- EUCAP Sahel Mali,
- EUCAP Sahel Niger,
- EULEX Kosovo,
- EUMM Georgia,
- EUNAVFOR MED,

---

⁶⁹ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 3, 7, 52.

- EUPOL COPPS/Palestinian Territories,
- EUTM RCA,
- EUTM Somalia,
- EUTM-Mali.⁷⁰

3.1 Gruzie

Šedesát tisíc hlídek je hmatatelným znamením pokračujícího závazku EU od roku 2008 k zajištění stability v Gruzii, zejména podél hraničních linií mezi územím kontrolovaným gruzínskými orgány a dvěma separatistickými oblastmi Abcházie a Jižní Osetie. Mise EUMM (European Union Monitoring Mission) je neozbrojená civilní mise a jediná mezinárodní v této části. Mise sleduje a hlídá 24 hodin denně, 365 dní v roce. Naši monitorovací pracovníci, ze současných 23 členských států EU, provádějí hlídkové činnosti nestranným a transparentním způsobem. Hlídkování je klíčový prostředek pro shromažďování a předávání informací v reálném čase. Hlídky se mohou rychle dostat do oblastí, které mohou vyžadovat pozornost EUMM.

Pozorovatelská mise EU, nasazená od října 2008, sleduje provádění šestibodové dohody o příměří zprostředkované EU.⁷¹ Dle Milana Boldiho, který se mise účastnil, byla prvotním cílem podpora vyjednávání zneprátelených stran, která by přispěla k politickému řešení konfliktu. Především se jedná o uklidnění a stabilizaci konfliktu, o bezpečnost obyvatelstva, humanitární pomoc a dohled nad dodržováním lidských práv.⁷²

Jednotná hlídka EUMM napomáhá stabilitě a budování důvěry, což zabraňuje návratu k nepřátelství a pomáhá lidem postiženým konfliktem vrátit se k normálnímu životnímu stylu. Hlídka představuje pro postižené osoby pocit bezpečí a pomáhá jim

⁷⁰ EEAS BE. Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii. *Military and civilian missions and operations* [online] ©2017. Poslední změna 24. 10. 2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/430/Military_and_civilian_missions_and_operations

⁷¹ EEAS BE. Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii. *EU monitoring mission EUMM Georgia completed its 60000th patrol* [online] ©2017. Poslední změna 24. 10. 2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34403/eu-monitoring-mission-eumm-georgia-completed-its-60000th-patrol-20-october-2017_en

⁷² 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 30.

vyrovnat se s mnoha důsledky konfliktu. Proto mnoho lidí postižených konfliktem vítá aktivní účast EUMM a pravidelnou hlídku na místě. Mise posuzuje bezpečnostní situaci a veškeré ohrožení stability a sleduje činnosti, které mohou souviset se vznikem překážek podél hranic – zadržování, svobodou pohybu, přístupem k náboženským místům, komunitám, rodině, zdravotnictví, vzdělávání a živobytí. Informace shromážděné EUMM slouží k přesnému a nestrannému informování i dalších mezinárodních zúčastněných stran, jako jsou spolupředsedové Ženevských mezinárodních diskusí.

Od svého nasazení v roce 2008 má mise plný přístup ke všem územím kontrolovaným gruzínskými orgány. Mandát zmocňuje misi, aby měla přístup k celému území Gruzie. Misie však nikdy neměla přístup do oblastí Jižní Osetie a Abcházie. Pokud by povolení bylo uděleno, mise by mohla hlídat, sledovat a podávat zprávy o provádění šestibodové dohody o příměří na obou stranách hranic.⁷³

V této misi se vystřídal celkem 13 policistů z České republiky. Nejčastěji se podíleli na monitorování hranice, ale působili i jako instruktoři výcviku rychlého nasazení či jako vojenští pozorovatelé.⁷⁴ Podle údajů Policejního prezidia ČR z dubna 2017 se účastnili v roce 2017 této mise tři policisté ČR.⁷⁵

3.2 Bosna a Hercegovina

Bosna a Hercegovina (dále jen BaH) spolu s dalšími státy bývalé Jugoslávie vznikly rozpadem zmiňovaného státu Jugoslávie (viz Příloha D). V rámci rozpadu Jugoslávie byla BaH poslední, která v roce 1992 vyhlásila nezávislost. Především velkým národnostním a křesťanským rozdílem v zastoupení obyvatel dospěl rozklad k občanské válce. Díky zásahu severoatlantických sil byla katastrofa zastavena. Napětí, které nadále

---

⁷³ EEAS BE. Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii. *EU monitoring mission EUMM Georgia completed its 60000th patrol* [online] ©2017. Poslední změna 24. 10. 2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34403/eu-monitoring-mission-eumm-georgia-completed-its-60000th-patrol-20-october-2017_en

⁷⁴ 15 LET VÝSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 30.

⁷⁵ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED POLICISTŮ MISÍ EUMM. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

zůstávalo, bylo udrženo v klidu díky přítomnosti mírových sil EU.⁷⁶ Válka v BaH byla ukončena podpisem tzv. Daytonské dohody. Významnou roli v rámci stabilizace této země sehrála EU a je stále vnímána jako důležitý partner.⁷⁷

V roce 2003 byla zahájena policejní mise EUPM (European Union Police Mission) působící v Bosně a Hercegovině s úkolem pomáhat s vytvořením efektivního policejního systému na území Bosny a Hercegoviny prostřednictvím poradenství, výcviku a školení příslušníků policejních složek.⁷⁸ Jednalo se o vůbec první misi v rámci Evropské bezpečnostní a obranné politiky (ESDP), která byla postupně rozšířena na oblast soudnictví a podporu spolupráce mezi vyšetřovateli a státními zástupci. Mise byla bezesporu experimentem, jak pro praktické fungování Evropské bezpečnostní a obranné politiky, tak pro BaH. Dále pomáhala v rámci reformy soudního systému i vytváření nových zákonů. Hlavním cílem mise bylo vytvořit moderní, profesionální, udržitelnou, multietnickou a dobře vybavenou policejní sílu, která odpovídá mezinárodním standardům. Zaměření expertů bylo především v oblasti organizovaného zločinu, korupce a v oblasti regionální spolupráce. Ukončením policejní mise však neskončila vzájemná spolupráce. Příkladem je pokračující policejní spolupráce pravidelně se vracejících elitních českých potápěčů, aby vyčistili řeku od nevybuchlé munice. Je to právě nevybuchlá munice z války, která značně sužuje Bosnu. Mezi nejvýznamnější úspěchy mise patří nastavení koordinace policie a bezpečnostních složek na úrovni národní i etnické, což se podařilo i v rámci policie a soudního systému. Mise byla také klíčová při reformě policie, což vedlo ke zvýšení počtu policejních zákroků proti organizovanému zločinu a s tím i nárůstu důvěry veřejnosti v policii. Nelze ani opomenout příspěvek mise ke zrušení víz a celkovému sblížení BaH s Evropskou unií. Na misi se od roku 2003 až do roku 2012 vystřídal celkem 19 českých policistů.⁷⁹

---

⁷⁶ ŠLACHTA, Mojmir, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, 2007, s. 19–23. ISBN 978-80-7011-926-6.

⁷⁷ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 14.

⁷⁸ VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, s. 107. ISBN 978-80-7452-030-3.

⁷⁹ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 14–15.

V BaH také probíhá civilní mise OBSE, jejímž cílem je pomoci budovat bezpečný a demokratický stát s respektem lidských práv, což především vyžadovalo vytvoření důvěry mezi nepřátelými stranami. Mise OBSE dále pomáhala s organizací voleb, přezkoumávala všechny soudní procesy spojené s válečnými zločiny a také pomáhala místním úřadům během ničivých povodní.⁸⁰

3.3 Ukrajina

Mise EUAM (European Union Advisory Mission) byla zahájena v roce 2014, s mandátem na podporu ukrajinských státních úřadů v oblasti civilní reformy bezpečnostního sektoru. Mise je jedním z ústředních prvků rozšířené podpory EU ukrajinským úřadům v posledních letech. Cílem EUAM je posílení a podpora reformy státních úřadů, jako jsou policie, orgány činné v trestním řízení, soudním sektoru a zejména státním zastupitelství. Mise poskytuje strategické rady ukrajinským orgánům, včetně školení s cílem rozvíjet udržitelné, odpovědné a účinné policejní a bezpečnostní složky, které posilují právní stát. Tento proces je navržen tak, aby obnovil důvěru ukrajinského lidu k bezpečnostním a policejním složkám. Jedná se o civilní misi, která je neozbrojená a nevykonná se sídlem v Kyjevě a regionální přítomností ve Lvově, Charkově a Oděse.⁸¹

Jedním z velkých úspěchů této mise je vybudování obecní policie, kterou Ukrajina dříve vůbec neměla. V rámci bezpečnostní rozvojové spolupráce „vzdělávání lektorů antikonfliktních týmů“, zde také působili čeští policejní specialisté, kteří předávali v rámci pilotního kurzu zkušenosti ukrajinským protějškům a zároveň došlo k pozvání ukrajinských policistů na setkání antikonfliktních týmů do Prahy. Mezi další činnosti mise patří dohled nad atestačním procesem ukrajinské policie, ale nejdůležitější roli EUAM sehrála při ustanovení Národní policie Ukrajiny. Velkým přínosem je zorganizování školení pro více než 2000 lidí se zaměřením na strategickou komunikaci, kriminální vyšetřování, forenzní techniky, lidská práva atd.⁸² Podle údajů Policejního

---

⁸⁰ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 15–16.

⁸¹ EUROPEAN UNION EXTERNAL ACTION. *Council decides to set up regional presence of the EU advisory mission in Odessa* [online]. 2017 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37838/council-decides-set-regional-presence-eu-advisory-mission-odessa_en

⁸² 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 23–24.

prezidia ČR z dubna 2017 se účastnili v roce 2017 mise na Ukrajině čtyři policisté z ČR.⁸³

Po anexi Krymu Ruskou federací a během eskalující krize na východě Ukrajiny byla ustanovena zvláštní monitorovací mise OBSE (tzv. SMM). O misi požádala Ukrajina a schválena byla všemi členskými státy OBSE.

Úkolem mise je monitorovat a informovat o situaci na Ukrajině, ale také zprostředkovat a podporovat dialog mezi všemi stranami konfliktu. Na monitorovací misi OBSE na Ukrajině se do roku 2017 vystřídalo 22 českých expertů. Tato mise není jedinou aktivitou OBSE na Ukrajině. Organizace mimo jiné dohlížela na předčasné parlamentní volby v roce 2014. Na Ukrajině působí i druhá mise OBSE dohlížející na dvě ruská kontrolní stanoviště na rusko-ukrajinské hranici.⁸⁴

Jednou z dalších misí na Ukrajině je mise EUBAM (European Union Border Assistance Mission), která je unikátní tím, že se nejedná čistě o misi Evropské služby pro vnější činnost, ale o projekt Evropské komise. Je zajímavá i tím, že působí zároveň na Ukrajině a v Moldavsku a má tedy podepsané Memorandum o porozumění se dvěma státy najednou. V roce 2009 vyslala Česká republika na tuto misi jednoho policistu, kterého v následujících letech následovali čtyři zástupci celní správy. Důležitou součástí mise je boj proti pašování, které se přímo zaměřuje na padělky, pašované zboží a ilegální přeshraniční transport.⁸⁵

3.4 Kosovo

V 90. letech vedly zakořeněné národnostní a etnické problémy k válce, po jejímž ukončení se oblast Kosova ocitla pod mezinárodní správou. Na správě se podílela Mise OSN a EULEX (European Union Rule of Law Mission). Mise EULEX zahrnuje všech 28 členů EU, Kanadu, Turecko, Norsko, Švýcarsko a USA. Nejvíce policistů působilo v Mitrovici v Podpůrné policejní jednotce. Zde se podíleli na udržování veřejného pořádku, pracovali jako eskortní jednotka či zajišťovali bezpečnost okresního soudu. Dalším cílem mise je vyřešení závažných zločinů, mezi které patří terorismus, korupce,

---

⁸³ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED POLICISTŮ MISÍ EUMM. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

⁸⁴ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 25–26.

⁸⁵ TAMTÉŽ, s. 28–29.

mezičetnické zločiny, zločiny finanční a ekonomické, válečné zločiny a organizovaný zločin. Integrace západního Balkánu do EU byl třetím dlouhodobým úkolem.⁸⁶

Podle údajů Policejního prezidia ČR z dubna 2017 se účastnili v roce 2017 této mise tři policisté ČR.⁸⁷ Celkem se v rámci mise EULEX vystřídal sedmdesát sedm policistů.⁸⁸

3.5 Makedonie

Mise OSCE (Mission to Skopje) zahájila svou činnost v roce 1992 během jugoslávských válek. Prvním impulsem pro vytvoření mise byla snaha zabránit dalšímu rozšíření konfliktu v daném regionu.⁸⁹ Země se totiž nachází v exponované poloze na průsečíku zájmů okolních států, které jsou lépe disponované. Nezávislost Makedonie vyhlásila až pod tlakem nezbytnosti v roce 1991, plna obav z reakcí sousedů. V roce 2005 získala status kandidátské země EU a čerpá pomoc z jejích zdrojů. Přesto zůstává jedním z potenciálně nebezpečných ohnisek napětí v Evropě.⁹⁰

Původní mandát hovořil o monitorování hranic Makedonie a Srbska a dalších oblastí Makedonie, které by mohly trpět přelitím konfliktu. V době krize v Kosovu byl mandát také rozšířen o hranici s Kosovem a v roce 2001 po násilných akcích na severu Makedonie došlo k navýšení kontingentu, kde nakonec působilo 72 mezinárodních pozorovatelů a 60 policejních poradců. V současné době mají za úkol monitorovat situaci na severu země včetně ilegálního obchodu se zbraněmi, humanitární situace, návratu uprchlíků a vnitřně vysídleného obyvatelstva a obchodu s lidmi. Policejní složka mise nenahrazuje makedonské policejní či bezpečnostní služby a nemá žádnou exekutivní pravomoc. Úkolem policejní složky je především podpořit koordinaci a opětovné nasazení policistů v severní oblasti. Mise dohlíží také na implementaci Ohridské dohody o uspořádání garantujícím zapojení všech etnických komunit ve

---

⁸⁶ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 9–13.

⁸⁷ POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED POLICISTŮ MISÍ EULEX. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

⁸⁸ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 9.

⁸⁹ TAMTÉŽ, s. 21.

⁹⁰ ŠLACHTA, Mojmir, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, 2007, s. 27. ISBN 978-80-7011-926-6.

společenském, kulturním i politickém životě. Současně podporuje nediskriminaci, jazyková a vzdělávací práva, decentralizaci a rovné zastoupení všech občanů. Na misi pobývalo pět českých expertů a dle jejich vyjádření jde o kulturu podobnou té naší s minimální jazykovou bariérou.⁹¹ V dané misi bylo neustále roce 2017 na 40 českých policistů, jejichž úkolem byla fyzická ochrana hranice mezi Makedonií a Řeckem v oblasti Gevgelije, dohled nad veřejným pořádkem, provádění bezpečnostních prohlídek a kontrola dopravních prostředků. Plánované rotace vyslání pro následující rok jsou již schváleny ministrem vnitra ČR.⁹²

---

⁹¹ 15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017, s. 21.

⁹² POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PODROBNÝ PŘEHLED VYSÍLÁNÍ. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

4 ZAHRANIČNÍ MISE ÚTVARU RYCHLÉHO NASAZENÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Útvar rychlého nasazení (dále jen ÚRN) byl založen v roce 1980 a jeho vznik byl spjat s tehdejší vlnou terorismu.⁹³ Útvar je určen k boji proti terorismu, zákrokům proti zvlášť nebezpečným pachatelům, únoscům. Rovněž chrání české zastupitelské úřady v zemích, kde je zhoršená bezpečnostní situace. Počátkem devadesátých let došlo k velkému rozvoji, a to jak v modernizaci, výcviku ale i nasazením jednotky v zahraničí. Jednotka neustále pracuje na zdokonalování svých činností, a to jak vzájemnou spoluprací s vnitrostátními složkami (AČR, IZS atd.), modernizací, výcvikem, ale i spoluprací na mezinárodní úrovni. Protiteroristické jednotky EU pro možnou spolupráci a výměnu informací zřídily projekt ATLAS, který vznikl jako přímá reakce na útoky v září 2011 a zaštiťuje 35 protiteroristických jednotek včetně ÚRN.⁹⁴

Vzhledem k mezinárodní bezpečnostní situaci se dá očekávat rozšíření operací ÚRN, který operuje především v zemích, kde je větší riziko ohrožení českých zájmů. Hlavním posláním týmu ÚRN na těchto misích je ochrana členů, majetku českého velvyslanectví a podpora MZV při pomoci občanům v nouzi v těchto rizikových zemích. Ochranný tým v daných lokalitách provádí ochranu diplomatů při výkonu jejich běžných povinností, aby jim umožnili dělat jejich práci. Rovněž provádí bezpečnostní rekognoskace objektů a lokalit v zemích, kde se předpokládá zhoršení bezpečnostní situace, a to převážně na zastupitelských úřadech. Zahraniční mise ÚRN jsou jiné než mise vojenské. K jejich nasazení může dojít například v rámci únosu českých občanů v zahraničí. Následně dochází k vyjednání vzájemných podmínek mezi představiteli států a nasazení jednotky.⁹⁵ V současné době členové ÚRN operují v Iráku, Sýrii, Libanonu.⁹⁶

---

⁹³ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011, s. 234. ISBN 978-80-904588-2-6.

⁹⁴ TAMTÉŽ, s. 136.

⁹⁵ TAMTÉŽ, s. 177.

⁹⁶ INTERNÍ AKTY MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ: PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha, 2017.

Útvar rychlého nasazení se od svého založení podílel na plnění řady úkolů v zahraničí. Zde byl pověřován úkoly, spojenými s odpovědností za řešení bezpečnostních otázek spojených s realizací zájmů státu v zahraničí. Již v roce 1983 příslušníci útvaru zajišťovali pobyt delegace Ministerstva vnitra v Kábulu a o dva roky později tvořili bezpečnostní doprovody mezinárodních letů při konání XII. světového festivalu mládeže a studentstva v Moskvě. Zabezpečovali tehdy ochranu letů z Kuby, Kanady, Portugalska i Švýcarska, kde měli vytipovávat podezřelé osoby na palubách letadel. Další akce proběhla v roce 1990, kdy příslušníci zasahovali na československém zastupitelském úřadu v hlavním městě Kuby Havaně. Také lze připomenout mezinárodní působení útvaru, mezi které patřila ochrana ambasády ve Vídni po dostavbě jaderné elektrárny Temelín, kde hrozily nepokoje aktivistů vyvolané spuštěním této jaderné elektrárny. Útvar též působil několik let v Kosovu v misích UNMIK (United Nation Mission in Kosovo). Podílel se na ochraně našeho zastupitelského úřadu v Aténách v době konání olympijských her. Také napomáhá při vytváření krizových plánů v rizikových oblastech jako např. v Jemenu, Libanonu, Íránu, Libyi či Sýrii. Mezi zeměmi, ve kterých také probíhala činnost ochranných týmů, byly Pákistán, Afghánistán, Libye, Libanon a Nigérie. Dalšími zahraničními operacemi se staly ochranné mise záchranářských a lékařských týmů v oblastech, které byly po živelní pohromě a byly vyhodnoceny jako nestabilní.⁹⁷

Na zahraniční operace jsou příslušníci URNy vysíláni po předchozí žádosti Ministerstva zahraničních věcí adresované Ministerstvu vnitra, které dalším postupem pověřuje policejního prezidenta.⁹⁸ Mezi oběma ministerstvy existují již zmiňované rámcové a realizační dohody, které se týkají spolupráce s Útvarem rychlého nasazení. Jsou v ní uvedeny základní body, ale další postup je záležitostí dohody velení ÚRN a bezpečnostního odboru MZV.⁹⁹

---

⁹⁷ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011, s. 176. ISBN 978-80-904588-2-6.

⁹⁸ PYRIHOVÁ, Marie a Lea ZAHRADNÍKOVÁ. Vysílání příslušníků Policie ČR do zahraničí: příležitost nebo problém? In: *POST, internetový časopis Univerzity Karlovy*. [online]. [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://postnito.cz/vysilani-prislusniku-policie-cr-do-zahranici-prilezitost-nebo-problem/>

⁹⁹ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011, s. 178. ISBN 978-80-904588-2-6.

MZV kladně hodnotí spolupráci s ÚRN. Hlavním přínosem ÚRN je jeho flexibilita, univerzálnost a profesionalita. Určený velitel ochranného týmu na ZÚ slouží jako poradní orgán pro vedoucího ZÚ při řešení bezpečnostní situace. Jedná se o mise civilní, a tak ke svému úkolu příslušníci ÚRN přistupují. Snaží se vystupovat nekonfliktně ke svému okolí a udržovat kontakty s místními obyvateli a zahraničními kolegy.¹⁰⁰

Z výše uvedeného je zřejmé, že příslušníci ÚRN působí v zahraničních misích ve velmi specifickém, extrémně rizikovém a pro obyvatele střední Evropy naprosto nezvyklém prostředí. Pobyt a činnost v těchto lokacích klade na jednotlivé členy týmu zcela zvláštní požadavky, značně odlišné od výkonu služby v České republice, jako příklad můžeme uvést asymetrické hrozby, velmi těžké klimatické podmínky, nevypočitatelné bezpečnostní situace a v mnoha případech neexistující bezpečnostní struktura dané země. Proto před výjezdem každého jednoho týmu na služební misi probíhá tzv. předvýjezdová příprava, jejíž obsah se mírně liší podle specifik cílové destinace a typu mise. Mezi základní oblasti předvýjezdové přípravy patří:

- taktika pěší,
- taktika napadení vozidla,
- taktika ochrany chráněné osoby,
- práce s GPS – příprava trasy, komunikace s IT,
- zdravotní příprava,
- střelecká – standardní i se zbraněmi používanými v dislokaci,
- střelecká – granátometry, házení RG, dýmovnice, atd.

Přehled zahraničních misí Útvaru rychlého nasazení

- ZÚ Bagdád – ochranný tým ÚRN zde působí od znovuotevření úřadu v roce 2003,
- ZÚ Damašek – bezpečnostní tým vyslán v souvislosti se zhoršující se situací v Sýrii v roce 2012,

---

¹⁰⁰ STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011, s. 178–179. ISBN 978-80-904588-2-6.

- GK Erbil – bezpečnostní tým vyslán v souvislosti s otevřením GK (generální konzulát) v roce 2015,
- ZÚ Bejrút – bezpečnostní tým vyslán na přechodnou dobu v roce 2015, jeho další setrvání závisí na dalším vývoji bezpečnostní situace,
- ZÚ Tripolis – ochranný tým zde působil od roku 2011 do roku 2014,
- ZÚ Kábul – do roku 2011 poté ochranu ZÚ převzal ochranný tým AČR.¹⁰¹

4.1 Libye

Libye je zemí nasáklou ropou ležící na severu Afriky, jejíž území je z velké části pokryto pouští a neúrodnou půdou. V Libyi žije vzhledem k celkové rozloze poměrně malé množství lidí, které je koncentrováno do několika center podél pobřeží a kolem oáz v poušti. Udává se, že na jeden čtvereční kilometr připadají v průměru jen tři lidé. Převážnou část obyvatel tvoří Arabové a Berbeři. Téměř všichni Libyjci jsou sunnitští muslimové. Tato země byla silně ovlivněna bývalým vůdcem Muammarem Kaddáfím, který se do čela země postavil v roce 1969. V roce 2011 se zemi nevyhnuły nepokoje, které se přehnaly celým arabským světem.¹⁰² V tomtéž roce proběhla mezinárodní vojenská intervence, jejímž hlavním zdůvodněním byla ochrana civilního obyvatelstva proti brutálnímu Kaddáfího režimu. Na vzdušných operacích proti libyjské armádě se podílely USA, Francie, UK, Katar, Spojené arabské emiráty a Jordánsko. V říjnu 2011 byl dopaden vůdce Kaddáfí, o jehož nedůstojné a právně nepřijatelné smrti již existuje mnoho informací. Následně národní přechodná rada vyhlásila Libyi za osvobozenou.

I přes tyto kroky následovaly mocenské boje způsobené především kontrolou ropných polí.¹⁰³ Od roku 2014 se země zmítá v boji mezi dvěma politickými tábory za podpory několika ozbrojených milic. Mezinárodně uznávané vládě se zatím nepodařilo sjednotit a stabilizovat zemi. Dochází zde k systematickému porušování práv a občané mají omezený přístup k základním službám. Vláda vzniklá v roce 2015 z mírové dohody pod vedením OSN je sice mezinárodně uznávaná, ale nedokáže občanům

¹⁰¹ PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

¹⁰² NOVINKY.CZ. *Témata – Libye* [online]. ©2013–2018 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/libye>

¹⁰³ MENDEL, Miloš. *Arabské jaro: historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. Praha: Academia, 2015, s. 231–241. ISBN 978-80-200-2474-9.

zajistit bezpečnost, ani základní služby. Místní mají problémy s výběrem peněz z bank, elektřina často nejde a přístup k lékařské péči je omezený. Občanská společnost nyní čelí útokům armády, milic i extremistů, a to od výhrůžek přes napadení až po únosy. V hlavním městě Tripolisu denně hrozí únosy kvůli získání výkupného, ale slouží také jako nástroj politického boje. Od roku 2012 pracují v Libyi zástupci nevládní neziskové organizace Člověk v tísni, kteří se zaměřují mimo jiné na oblasti posílení informovanosti o procesech demokratické transformace a role občanské společnosti.¹⁰⁴

Ochranný tým zde působil od listopadu 2011 do července 2014.¹⁰⁵ V lednu 2018 se autor účastnil mise v Bagdádu, kde právě působil velvyslanec Mgr. Jan Vyčítal, který zároveň ukončoval v roce 2003 misi v Tripolisu. Dle jeho slov se ZÚ evakuoval v době vypuknutí občanské války, v listopadu 2011 byla mise obnovena za přítomnosti ÚRN. Vzhledem ke špatné bezpečnostní situaci nebyla možná činnost ZÚ bez přítomnosti ochranného týmu. Většina zemí EU postupovala obdobně. Po volbách v květnu 2014 došlo k dalšímu zhoršení situace, nedostatek PHM, časté hrozby diplomatickým misím, (únos jordánského velvyslance v červnu 2014), rozpolecená politická situace vedly k tomu, že došlo postupně k evakuaci ZÚ USA a mise OSN. Na toto opatření následovala evakuace dalších diplomatických misí včetně ČR. Na evakuaci se podílela AČR s transportním letadlem CASA. ČR nabídla evakuaci švýcarské mise včetně velvyslance. Spolu s českou misí bylo evakuováno 11 pracovníků švýcarského velvyslanectví z Tripolisu do Prahy, odkud švýcarskými letadly byli převezeni do Bernu.

Díky pomoci členů ÚRN se povedlo v listopadu 2014 do Tripolisu vrátit a během extrémního dvoutýdenního nasazení vyklidit budovu ZÚ a rezidence. Bez této pomoci by MZV nemohlo ukončit nájmy těchto budov a došlo by k výrazným ztrátám na majetku ČR. Toto byl příklad ochrany majetku ČR, který byl převezen do Tunisu. Od jara 2015 došlo k znovuotevření ZÚ Tripolis v Tunisu, odkud je tato činnost doposud vykonávána. V současné době se prozatím nepředpokládá návrat od Libye. Pokud by se tak dělo, lze předpokládat, že by se tak stalo v těsné spolupráci s ÚRN.

---

¹⁰⁴ ČLOVĚK V TÍSNI. *Lidská práva ve světě: Libye* [online]. © Člověk v tísni [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/lidska-prava-ve-svete/libye>

¹⁰⁵ PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

I zde probíhala spolupráce nejen s bezpečnostními týmy jiných států, ale i spolupráce s mezinárodními organizacemi. Díky této spolupráci byly k dispozici nejrůznější bezpečnostní podklady a statistiky (viz Příloha E). Ty byly vyhodnocovány a následně implementovány do praktické realizace činností úřadu. Většinou docházelo k upravám tras a časů pro nejrůznější jednání. Ochranný tým (dále jen OT) má pozici poradního orgánu. Hlavní rozhodnutí je na velvyslanci daného ZÚ či jeho zástupci.

V červenci 2014 došlo k uzavření českého velvyslanectví v Tripolisu. Uzavření a následná evakuace byla způsobena zhoršením bezpečnostních podmínek v Libyi.¹⁰⁶

4.2 Irák

Ochranný tým v Bagdádu působí od znovuotevření úřadu v roce 2003.¹⁰⁷ Irák prošel podobným vývojem jako Libye. V roce 2003 došlo ke vstupu vojsk USA do Iráku a následně ke svržení režimu Sadáma Husajna. Vzhledem k rozložení místních bezpečnostních struktur a nárůstu terorismu bylo nutné na tento vývoj reagovat a zajistit bezpečnost jak diplomatické mise, tak jejich pracovníků. Tohoto úkolu se zhostil ochranný tým ÚRN. Tato mise probíhá na území Iráku se sídlem v Bagdádu. Bagdád je rozdělen na dvě části, přičemž jedna je relativně bezpečnější (tzv. International zone – IZ) a zbytek města.

Vstup do IZ je přísně regulován, každý kdo sem vstupuje, prochází přísnou osobní kontrolou včetně vozidel a zboží. Česká diplomatická mise se nachází ve čtvrti Mansour, mimo tuto chráněnou zónu. Z toho vyplývá, že se nachází na území s vyšším rizikem a podle toho se k ochraně přistupuje. Celý tým má k dispozici celou řadu podpůrných prostředků. Jedná se o fyzickou ochranu v podobě vysokých zdí, žiletkových zábran, kamerového systému, veškeré prostory jsou navíc střeženy zabezpečovacím systémem. Na ostraze objektu se podílí i místní policie.

OT zajišťuje jak ochranu objektu ZÚ, tak osobní ochranu diplomatů. Mimo tuto podporu je k dispozici i součinnost s ostatními ochrannými týmy koaličních zemí. Tato

---

¹⁰⁶ NOVINKY.CZ. *Armáda evakovala české diplomaty z Tripolisu* [online]. ©2011. Poslední změna 31. 07. 2014 [cit. 2017-11-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/svet/343845-armada-evakovala-ceske-diplomaty-z-tripolisu.html>

¹⁰⁷ PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

spolupráce a výměna informací je nepostradatelnou součástí OT. Některé mise sdílejí bezpečnostní svodky, které monitorují bezpečnostní incidenty v Bagdádu i na celém území Iráku (viz Přílohy F, G, H). Členové týmu se věnují rozboru bezpečnostních hrozeb, návrhům bezpečnostních opatření, plánování cest a jejich realizaci.

V lednu 2015 byl vyslán bezpečnostní tým do Erbilu (hlavní město Regionu iráckého Kurdistánu) v souvislosti s hrozbou ISIL, která postupovala na sever od Mosulu a nebylo jasné, na jaké linii se zastaví. Zde se bezpečnostní tým věnuje ochraně personálu úřadu, vyhodnocování bezpečnosti, získávání bezpečnostních informací, plánování evakuačních tras či podpoře činnosti GK.¹⁰⁸

V lednu 2018 se autor BP účastnil mise v Bagdádu, kde právě působil velvyslanec Mgr. Jan Vyčítal. Z jeho slov vznikl krátký rozbor k situaci této mise. Ochranný tým se stal nedílnou součástí činnosti ZÚ, velmi úzká spolupráce mezi velitelem OT a velvyslancem je zárukou úspěšného plnění úkolů diplomatické mise. Působení OT má několik dopadů, preventivní, poradní a reaktivní.

Bezpečnostní situace v porovnání s lety 2014–2016 se postupně stabilizuje v přímé úměře na likvidaci činnosti ISIL a nastolení kontroly na osvobozených územích Iráku. Současné hrozby, které existují, jsou asymetrické útoky vůči iráckým bezpečnostním složkám, teroristické útoky proti civilnímu obyvatelstvu, nástražné výbušné systémy, střelba, únosy, vydírání, organizovaná kriminalita.

Prozatím nedošlo k útokům na diplomatické mise, ale to se dá přičíst právě preventivnímu působení OT. Díky působení koalice dochází ke stabilizaci iráckých bezpečnostních sil a posilování jejich efektivnosti. Ovšem zde je stále dost práce, neboť k zajištění relativní bezpečnosti je ještě daleko. Do budoucna se dá očekávat, zejména s výhledem na konání voleb v květnu 2018, že bude docházet k teroristickým útokům, které budou mít za cíl destabilizovat politickou garnituru a ztížit konání voleb, následně vytvořit fungující parlament a vládu, která bude schopna efektivně vládnout. Dalším bezpečnostním rizikem je vývoj situace v Sýrii a dlouhodobým strašákem pro jakoukoliv iráckou vládu bude problém odzbrojení milicí, které vznikly v roce 2014

---

¹⁰⁸ PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

jako reakce na vzestup ISIL. Tyto milice, často šíitského konfesního vyznání, nepřímo podporované Íránem, nebude snadné „udržet“ pod kontrolou.

4.3 Sýrie

Sýrie je stát rozkládající se na jihozápadě Asie, podél Středozemního moře a směrem k východu přecházející v rozlehlou pouštní oblast. Tento stát ležící na území starověké Mezopotámie bývá často označován za kolébku civilizace. Většinové zastoupení mají Arabové a dalších necelých deset procent připadá na Kurdy a další menšiny. Většina obyvatel jsou muslimové, zejména sunnité.¹⁰⁹

Je tomu šest let, co země začala zmítat občanská válka, jež vyvrcholila v krvavý konflikt, do kterého jsou zapojeny téměř všechny světové velmoci. Nepřehledná situace v daném regionu dala také mimo jiné vzniknout samozvanému Islámskému státu, který ohrožuje nejen Syřany, ale i obyvatelstvo celého světa. Mezi hlavní aktéry syrského konfliktu patří vládní režim prezidenta Bašára Asada podporovaný Ruskem a Íránem, proti nimž stojí syrská opozice. V konfliktu hrají významnou roli též Spojené státy a Turecko. Samotná syrská občanská válka vznikla v roce 2011 v rámci tzv. arabského jara, kdy celou oblastí proběhla vlna nepokojů.

Nepokoje proti vládě přerostly v otevřený ozbrojený konflikt, který trvá dodnes.¹¹⁰ Po mnoha letech konfliktu, násilí a ničení zůstává v Sýrii hluboce rozdělená a roztržštěná společnost, která ponese následky po celé generace. To, co začalo jako pokojné protesty, se rychle přeneslo do války plné násilí.

V dubnu 2017 schválila Rada EU strategii Unie pro Sýrii vymezující angažovanost EU v Sýrii. Jako součást strategie je jedním z klíčových cílů EU potřeba podporovat demokracii, lidská práva a svobodu projevu posílením syrských organizací občanské společnosti.¹¹¹

---

¹⁰⁹ NOVINKY.CZ. *Témata – Sýrie* [online]. © 2013–2018 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/syrie>

¹¹⁰ TOMEŠ, Michal. *Válka v Sýrii nabírá nový směr: O co v konfliktu jde?* [online]. 9. dubna 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/valka-v-syrii-nabira-novy-smer-o-co-v-konfliktu-jde-1331020>

¹¹¹ EUROPEAN EXTERNAL ACTION SERVICE. *Syria: Preparing for peace* [online]. 25. 9. 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/syria/32064/syria-preparing-peace_en

V roce 2012 byl vyslán do Sýrie bezpečnostní tým v souvislosti se zhoršující se situací v zemi se sídlem na ZÚ v Damašku. Členové bezpečnostního týmu působí spíše jako bezpečnostní poradci (viz kapitola 2.7). Získávají a hodnotí bezpečnostní informace, dávají doporučení vedoucímu ZÚ, jsou v kontaktu s dalšími bezpečnostními složkami v místě, připravují evakuační trasy a pomáhají ZÚ připravovat a aktualizovat bezpečnostní dokumentaci. Tato mise není ochranného typu jako předešlé a daný tým zde plní jiné úkoly, než týmy např. v Iráku či Libyi.¹¹²

---

¹¹² PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

ZÁVĚR

Díky účasti na zahraničních operacích je Česká republika jinými státy vnímána jako kvalitní a spolehlivý partner. Mírové zahraniční operace slouží k naplňování priorit bezpečnostní politiky ČR a EU. Smyslem vysílání policistů do těchto operací je také vzájemné prohlubování spolupráce s policejními složkami partnerských zemí a přispívá k získávání nových zkušeností na poli bezpečnostní politiky a profesionality. Samotná účast je samozřejmostí v oblasti pomoci ochrany EU a jejích hranic, a to především v oblasti problematické migrace.

V teoretické části byly ukázány varianty legislativních forem vysílání příslušníků v rámci mírových policejních operací a druhů těchto operací. Jedná se především o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, který upravuje zahraniční spolupráci, a to především ve spolupráci Interpolu a Europolu s jeho českým zastoupením. Byly zde představeny realizační dohody mezi Policií ČR a MZV ČR, v rámci kterých jsou vysíláni policisté (i jako diplomaté) především k ochraně ZÚ. Rovněž byly popsány typy misí, od misí v rámci spolupráce např. pomoci s ochranou exponovaných hranic, přes mise ochranné až po bezpečnostní. I přes velmi složité legislativní řízení se daří realizovat zahraniční mise, především pro účely ochrany životů, zdraví a majetku, a to nejen občanů České republiky.

V praktické části byly představeny dvě hlavní oblasti operací. První část byla realizována především v rámci zahraniční policejní spolupráce a druhá byla zaměřena na operace ÚRN, a to velmi náročném a ve specifickém prostředí. Bakalářská práce má i značný teoretický přínos, neboť obsahuje přehlednou sumarizaci legislativních podmínek pro mírové policejní operace.

Ve světě nových technologií a volného pohybu je stále náročnější ochrana a je nutné být nejen na tyto skutečnosti připraven. Proto jsou kladeny vysoké nároky na vybavení, informace a výcvik nasazených policistů. Vzhledem k mezinárodní situaci bude pravděpodobně společných mírových misí přibývat. Důležitou oblastí je tudíž především předávání informací. Tyto mezinárodní operace jsou však nutné nejen pro ochranu EU. Je třeba se zamyslet nad pojmem demokracie, solidarita s migrační vlnou a nad tím, zda nesměřovat pomoc do zemí konfliktu ke stabilizaci situace.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

DISKUSNÍ DOKUMENT O BUDOUCNOSTI EVROPSKÉ OBRANY. Brusel: Evropská komise, 2017. ISBN 978-92-79-68159-2.

EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE – BEZPEČNÁ EVROPA V LEPŠÍM SVĚTĚ. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie. 2009. ISBN 978-92-824-2416-2.

INTERNÍ AKTY MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ: PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha, 2017.

MENDEL, Miloš. *Arabské jaro: historické a kulturní pozadí událostí na Blízkém východě*. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2474-9.

OBECNÉ UJEDNÁNÍ O SPOLEČNÉ OPERACI. Budapešť: MV ČR a Národní policejní velitelství v Maďarsku, 2015 a 2016.

PIKNA, Bohumil. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2., dopl. vyd. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-813-0.

PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 3., podstatně přeprac. a rozš. vyd. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-619-9.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR OMPS. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce. 2017.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PODROBNÝ PŘEHLED VYSÍLÁNÍ. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED POLICISTŮ MISÍ EULEX. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY: PŘEHLED POLICISTŮ MISÍ EUMM. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

POLITIKY EVROPSKÉ UNIE – HRANICE A BEZPEČNOST. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014. ISBN 978-92-79-41678-1.

PŘEHLED SMLUV K LEDNU 2017 – POLICEJNÍ SPOLUPRÁCE. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

PŘEHLED ZAHRANIČNÍCH MISÍ ÚRN. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2017.

RÁMCOVÁ DOHODA: O SPOLUPRÁCI PŘI PŘEDCHÁZENÍ MIMOŘÁDNÝM UDÁLOSTEM V ZAHRANIČÍ A JEJICH ŘEŠENÍ. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ministerstvo vnitra ČR, 2008.

REALIZAČNÍ DOHODA K ZABEZPEČENÍ ÚKOLŮ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY NA ÚZEMÍ JINÉHO STÁTU. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí a Policie České republiky, 2014.

SDÍLENÁ VIZE, SPOLEČNÝ POSTUP – SILNĚJŠÍ EVROPA: Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2016. ISBN 978-92-9238-415-9.

SMLOUVY O POLICEJNÍ SPOLUPRÁCI S OSTATNÍMI STÁTY: Bilaterální smlouvy o policejní spolupráci s ostatními státy. Praha: MV ČR, 2015.

STEHLÍK, Eduard. *URNA: 30 let policejní protiteroristické jednotky*. Mohelnice: Martin Vaňourek, 2011. ISBN 978-80-904588-2-6.

ŠLACHTA, Mojmir, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.

VÍŠEK, Jiří. *Ochrana civilního obyvatelstva v globálním měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2013. ISBN 978-80-7452-030-3.

VŠE, CO JSTE CHTĚLI VĚDĚT O SPOJENÝCH NÁRODECH. Praha: Informační centrum OSN, 2010. ISBN 978-80-86348-12-4.

VŠE O OSN – MÍR A BEZPEČNOST. Praha: Informační centrum OSN, 2014. ISBN 978-80-86348-33-9.

WEISS, Michael. *Schengenská spolupráce – stručný průvodce*. Druhé, aktualizované a přepracované vydání. Praha: 2016.

ZAHRANIČNÍ MÍROVÉ OPERACE – LEGISLATIVA. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

ZAHRANIČNÍ MÍROVÉ OPERACE – MISE EU. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2017.

ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 84/2009, kterým se upravuje vysílání příslušníků policie České republiky do zahraničních mírových operací. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2009.

ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA 98/2010, kterým se upravuje činnost a úkoly styčných důstojníků a zásady jejich součinnosti s útvary Policie České republiky. Praha: Policejní prezidium ČR, Odbor mezinárodní policejní spolupráce, 2010.

ZDVOŘILOSTNÍ DOPIS MV ČR: Odpověď na žádost ministerstva republiky Makedonie o pokračování v projektu podpory makedonské republiky. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017.

ZDVOŘILOSTNÍ DOPIS MAKEDONSKÉ REPUBLIKY: Žádost ministerstva republiky Makedonie o pokračování v projektu podpory Makedonské republiky. Macedonia, 2017.

15 LET VYSÍLÁNÍ ČESKÝCH EXPERTŮ DO CIVILNÍCH MISÍ 2002–2017. Praha: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017.

Seznam použitých právních zdrojů

ZÁKON Č. 204/2015 SB., kterým se mění zákon č. 200/1990 O PŘESTUPCÍCH. In: Sbíрка zákonů, 2015, částka 83. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb15204>

ZÁKON Č. 273/2008 SB., O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY. In: Sbíрка zákonů, 2008, částka 91. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb08274>

ZÁKON Č. 250/2016 SB., O ODPOVĚDNOSTI ZA PŘESTUPKY A ŘÍZENÍ O NICH. In: Sbíрка zákonů, 2016, částka 98. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb16250>

ZÁKON Č. 251/2016 SB., O NĚKTERÝCH PŘESTUPCÍCH. In: Sbíрка zákonů, 2016, částka 98. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb16251>

ZÁKON Č. 150 O ZAHRANIČNÍ SLUŽBĚ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (zákon o zahraniční službě). In: *Sbíрка zákonů*, 2017, částka 52. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb17150>

Seznam použitých internetových zdrojů

ČLOVĚK V TÍSNI. *Lidská práva ve světě: Libye* [online]. © Člověk v tísní [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/lidska-prava-ve-svete/libye>

EEAS BE. Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii. *Military and civilian missions and operations* [online] ©2017. Poslední změna 24. 10. 2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/430/Military_and_civilian_missions_and_operations

EEAS BE. Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii. *EU monitoring mission EUMM Georgia completed its 60000th patrol* [online] ©2017. Poslední změna 24. 10. 2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34403/eu-monitoring-mission-eumm-georgia-completed-its-60000th-patrol-20-october-2017_en

EUROPEAN UNION EXTERNAL ACTION. *Council decides to set up regional presence of the EU advisory mission in Odessa* [online]. 2017 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/37838/council-decides-set-regional-presence-eu-advisory-mission-odessa_en

EUROPEAN EXTERNAL ACTION SERVICE. *Syria: Preparing for peace* [online]. 25. 9. 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/syria/32064/syria-preparing-peace_en

NOVINKY.CZ. *Armáda evakovala české diplomaty z Tripolisu* [online]. ©2011. Poslední změna 31. 07. 2014 [cit. 2017-11-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/svet/343845-armada-evakovala-ceske-diplomaty-z-tripolisu.html>

NOVINKY.CZ. *Témata – Libye* [online]. ©2013–2018 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/libye>

NOVINKY.CZ. *Témata – Sýrie* [online]. © 2013–2018 [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/syrie>

PYRIHOVÁ, Marie a Lea ZAHRADNÍKOVÁ. Vysílání příslušníků Policie ČR do zahraničí: příležitost nebo problém? In: *POST, internetový časopis Univerzity Karlovy*. [online]. [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://postnito.cz/vysilani-prislusniku-policie-cr-do-zahranici-prilezitost-nebo-problem/>

TOMEŠ, Michal. *Válka v Sýrii nabírá nový směr: O co v konfliktu jde?* [online]. 9. dubna 2017 [cit. 2018-02-02]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/valka-v-syrii-nabira-novy-smer-o-co-v-konfliktu-jde-1331020>

UN PEACEKEEPING. *What is peacekeeping-Global partnership* [online]. [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: <https://peacekeeping.un.org/en/what-is-peacekeeping>

SEZNAM ZKRATEK

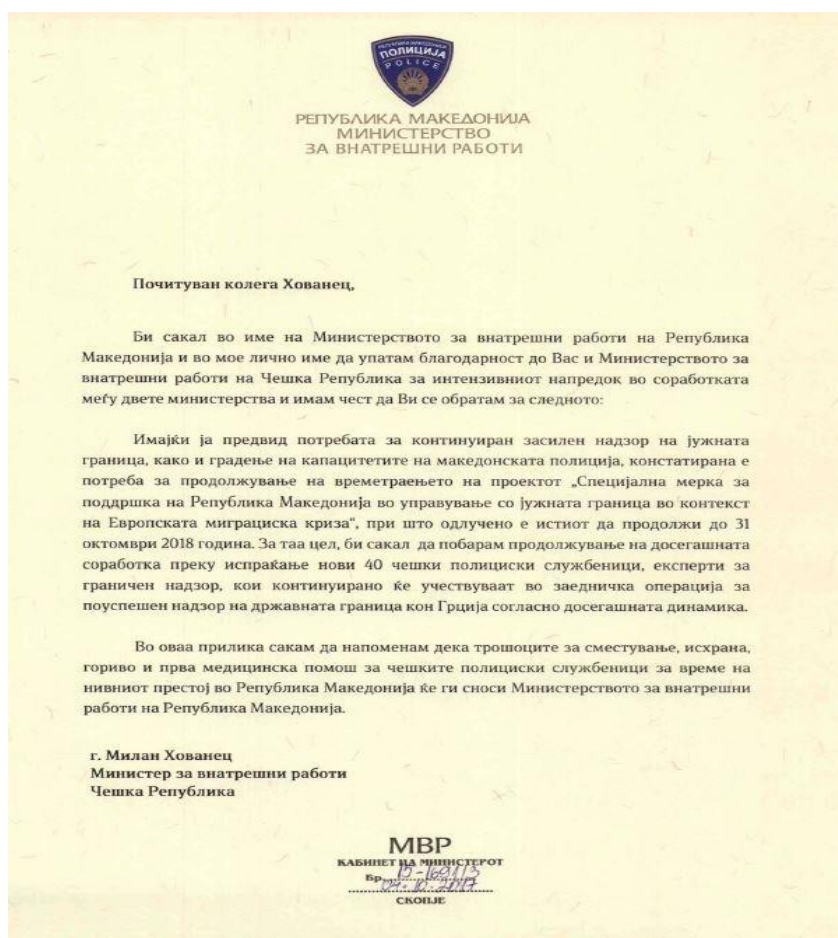
AČR	-	Armáda České republiky
ČR	-	Česká republika
EU	-	Evropská unie
EUAM	-	Poradní mise Evropské unie na Ukrajině
EULEX	-	Mise Evropské unie k prosazování práva v Kosovu
EUMM	-	Monitorovací mise Evropské unie
EUROPOL	-	Evropský policejní úřad
FRONTEX	-	Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž
GK	-	Generální konzulát
INTERPOL	-	Mezinárodní organizace kriminální policie
ISIL	-	Islámský stát
IZ	-	International zone
IZS	-	Integrovaný záchranný systém
MV	-	Ministerstvo vnitra
MZV	-	Ministerstvo zahraničních věcí
NATO	-	Severoatlantická aliance
OBSE	-	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OMPS	-	Odbor mezinárodní policejní spolupráce
OSN	-	Organizace spojených národů

OT	-	Ochranný tým
PEACEKEEPING	-	Udržování míru je doménou OSN
PČR	-	Policie České republiky
PP ČR	-	Policejní prezidium České republiky
SKPV	-	Služba kriminální policie a vyšetřování Pol. prezidia
ÚRN	-	Útvar rychlého nasazení
ZÚ	-	Zastupitelský úřad

SEZNAM PŘÍLOH

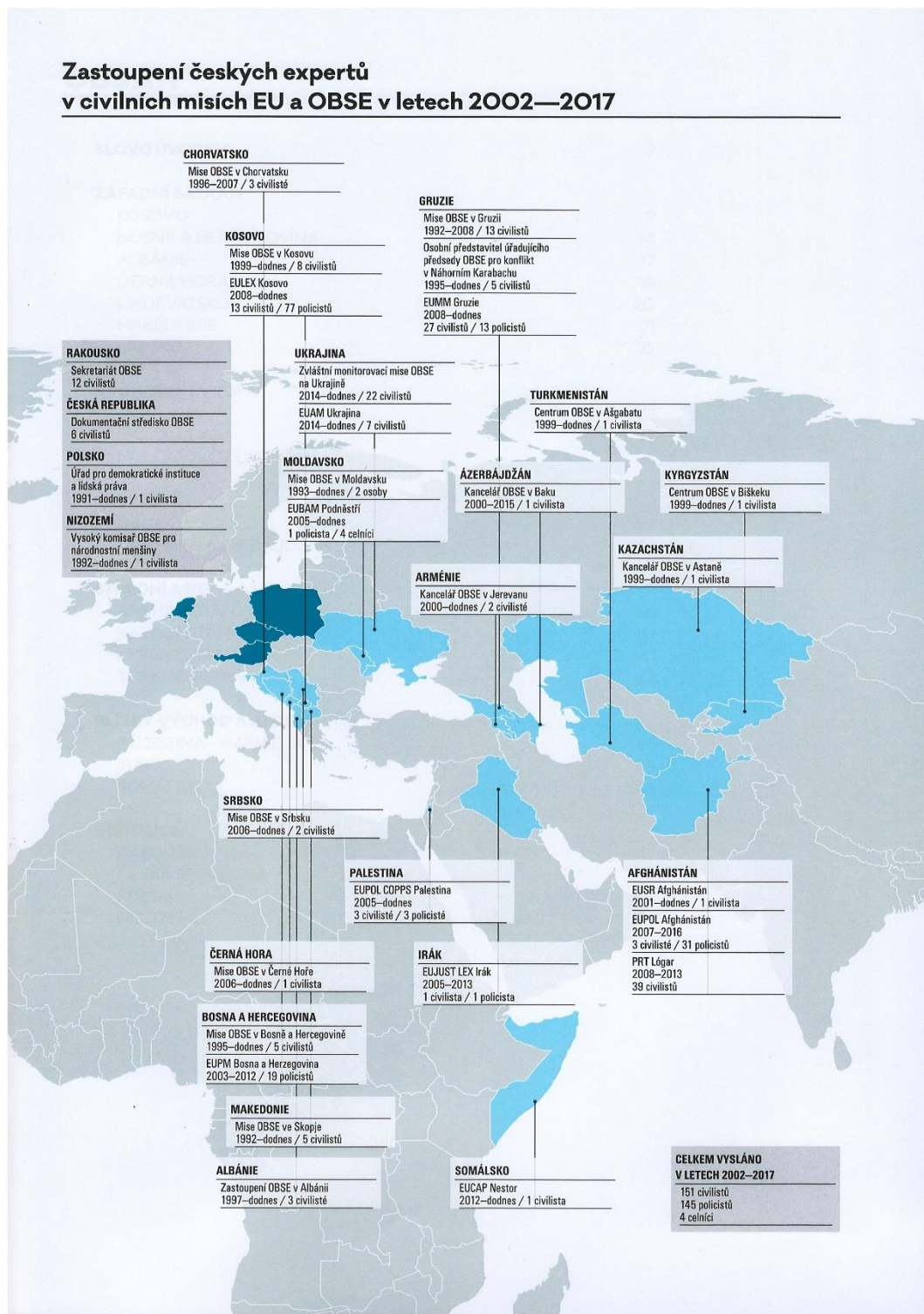
Příloha A – Zdořilostní žádost republiky Makedonie, r. 2017	I
Příloha B – 15 let vysílání expertů do civilních misí 2002-201	II
Příloha C – Přehled současných misí a operací EU	III
Příloha D – Území bývalé Jugoslávie, jeho rozpad a události na něj navazující.....	IV
Příloha E – UN Security, Tripoli Incident Stats 2013.....	V
Příloha F – Daily Security Incidents Brief, U. S. Embassy, 2016.....	VI
Příloha G – Daily Security Incidents Brief, U. S. Embassy, 2016.....	VII
Příloha H – Security Report. UN Security Iraq, Security Information & Operations Center, 10. Oct. 16.....	VIII

Příloha A - Zdvořilostní žádost republiky Makedonie, r. 2017

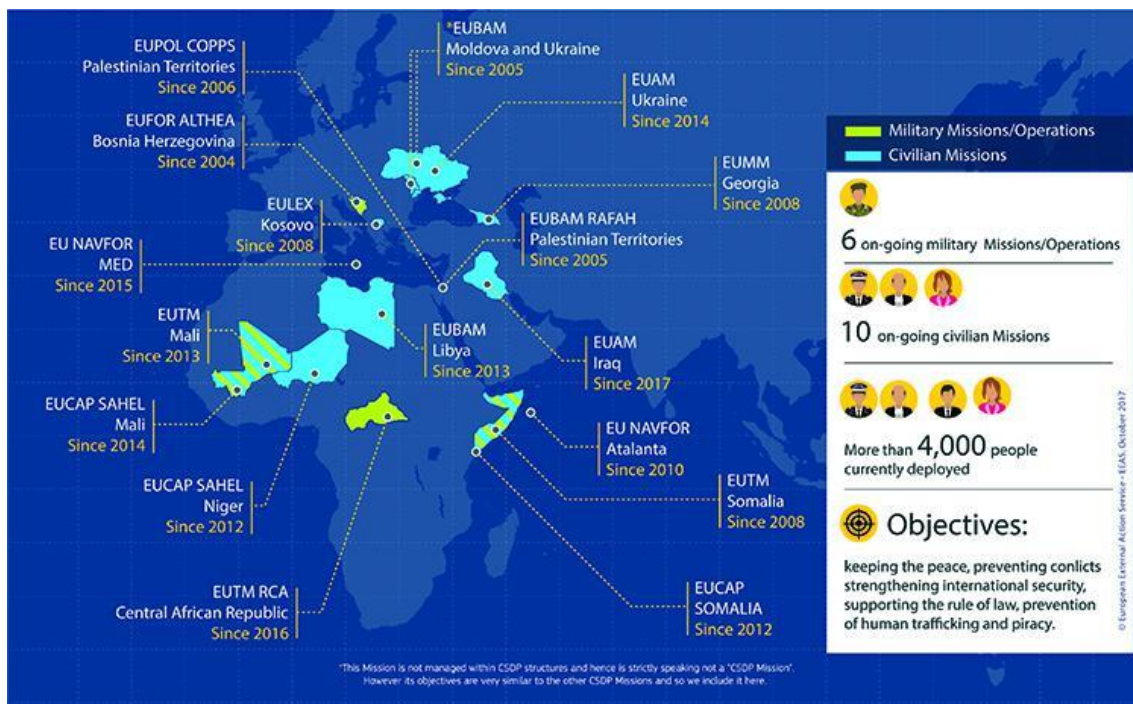
Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR, 2017

Příloha B – 15 let vysílání expertů do civilních misí 2002–2017

Zdroj: Prague Security Students Institute s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2017

Příloha C – Přehled současných misí a operací EU

Zdroj: EEAS BE. *Pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii* [online]. ©2017 [cit. 2017-12-16]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/430/Military_and_civilian_missions_and_operations

Příloha D – Území bývalé Jugoslávie, jeho rozpad a události na něj navazující

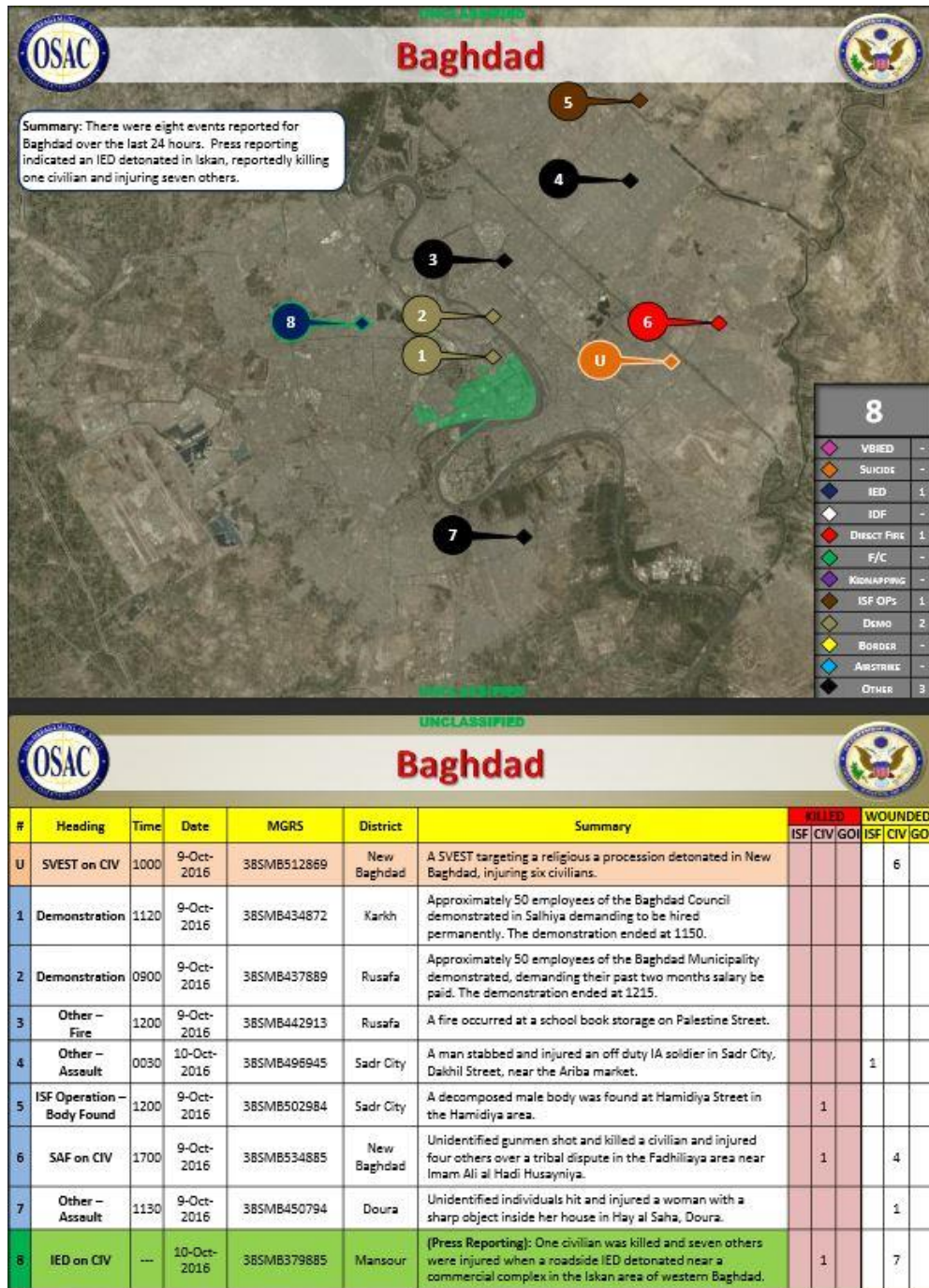
Zdroj: ŠLACHTA, Mojmir, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*, 2017

Příloha E – UN Security, Tripoli Incident Stats 2013

Sector	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December	Total	
Armed Conflict	2	0	2	2	2	4	3	1	3	2	8	0	29	18,47
Terrorism	1	1	1	1	1	2	4	1	2	1	0	0	15	9,55
Civil Unrest	3	0	1	1	5	4	5	3	7	4	6	0	39	24,84
Crime	1	10	7	3	5	3	11	11	14	5	3	0	73	46,50
Hazards	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0,64
Total	7	11	11	7	13	13	23	16	27	12	17	0	157	100,00
Violent Incidents	4	10	10	6	7	9	15	7	12	9	12	0		
%	57	91	91	86	54	69	65	44	44	75	71		#DIV/0!	
Incident Sub-Category	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December	Total	
IED	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	5	
UXO/Discovered/Difused	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	4	
Small Arms Fire	0	1	1	2	4	0	3	1	1	1	0	0	14	
VBED	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Assassination/Murder	1	0	0	0	0	1	1	1	2	2	2	0	10	
Militia Clash	2	0	2	2	0	4	3	0	0	1	8	0	22	
Stand-off/Attack	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	3	
Protest/Demo/Road Block	3	0	1	1	5	2	5	3	7	2	5	0	34	
Kidnap/Abduction	0	8	6	0	2	2	4	2	5	2	2	0	33	
Car Jacking	0	1	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	5	
Security Forces Operation	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	5	
Grenade attack	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	
Robbery/Burglary	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0	0	4	
Strike	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	
Arms cache find	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Landmin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Traffic Accident	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Earthquake	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Flooding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Theft	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tribal Clash	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Arson	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Property damage/Vandalism	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
Harassment	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
Armed Clash	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
Physical Assault	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	
Arrest/Detention	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	
Threat	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
Physical confrontation	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
Riot/Mob Violence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	
Prison Escape	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	
Storm	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
Armed Assault	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ambush	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sniper Fire	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programme Disruption	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Accident	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
TOTAL	7	11	11	7	13	13	23	16	27	12	17	0	157	

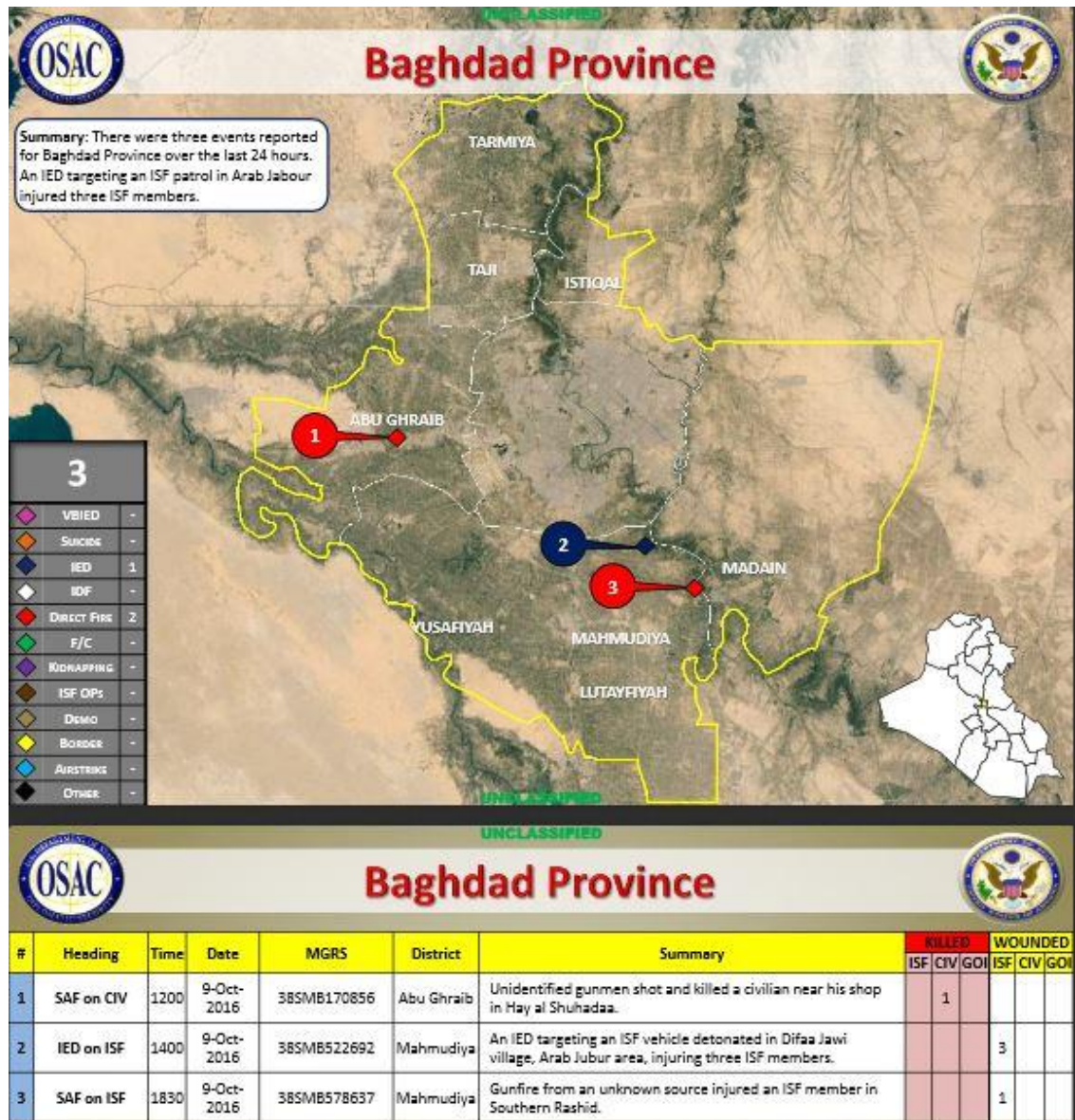
Zdroj: Interní akty Ministerstva zahraničních věcí: přehled zahraničních misí ÚRN. Praha, 2017

Příloha F – Daily Security Incidents Brief, U. S. Embassy, 2016

Zdroj: Interní akty Ministerstva zahraničních věcí: přehled zahraničních misí ÚRN. Praha, 2017

Příloha G – Daily Security Incidents Brief, U. S. Embassy, 2016

Zdroj: Interní akty Ministerstva zahraničních věcí: přehled zahraničních misí ÚRN. Praha, 2017

Příloha H – Security Report. UN Security Iraq, Security Information & Operations Center, 10. Oct. 16

SRM Area: Baghdad						
Province: Baghdad		Synopsis	ISF KIA/WIA	Civ KIA/WIA	Others KIA/WIA Details	
Terrorism						
Baghdad						
10-Oct-16	IED	UVIED	Detonated under vehicle of government employee in Saydiya, S-Baghdad.	0	0	1 0 0 0
10-Oct-16	IED	IED	Detonated in commercial area in Askan, W-Baghdad.	0	0	1 7 0 0
10-Oct-16	IED	IED	Detonated near bakery in Ghazaliya.	0	0	1 3 0 0
10-Oct-16	IED	IED	Detonated in commercial area of Mahdiyah, Doura.	0	0	1 7 0 0
10-Oct-16	IED	IED	Detonated in commercial area of Sliekh, N-Baghdad.	0	0	1 7 0 0
10-Oct-16	IED	IED	Detonated near popular café in Madain.	0	0	2 8 0 0
Crime						
Baghdad						

Page 5 of 9

SRM Area: Baghdad						
Province: Baghdad		Synopsis	ISF KIA/WIA	Civ KIA/WIA	Others KIA/WIA Details	
Crime						
Baghdad						
10-Oct-16	UB	2 x Male bodies found dumped with GSW at Boob Al-Sham, N Baghdad	0	0	2	0 0 0 0
10-Oct-16	SAF	Shooting at bank after dispute between client and guards. N/C.	0	0	0	0 0 0 0
10-Oct-16	Arrest/Detention	IP detained 4 suspects for trading with expired food items in Jameela, E-Baghdad	0	0	0	0 0 0 0
10-Oct-16	Arrest/Detention	ISF detained a group of crime suspects in Baghdad.	0	0	0	0 0 0 0
Nahrawan						
10-Oct-16	UB	A male body found dumped with GSW at Nahrawan, SE Baghdad	0	0	1	0 0 0 0
Number of Incidents in this SRM Area: 11			Sum KIA / WIA in this SRM Area:			
			0	0	10	32 0 0

Zdroj: Interní akty Ministerstva zahraničních věcí: přehled zahraničních misí ÚRN. Praha, 2017

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jan Roučka

Obor: 6208R020 – Bezpečnostní studia (Bc. BS)

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Zahraniční operace Policie České republiky

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 47

Celkový počet stran příloh: 8

Počet titulů českých použitých zdrojů: 36

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 11

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.